VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL SUDBURY

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 10 — Vol. LI vuosikerta | Sudbury, Ont. | Tiistai, tammik. 24 p. — Tuesday, Jan. 24, 1967

USA painostaa yhä pankkiasiassa

Rockefeller pankki protestoi ja väittää että Canadan hallituksen tiedot asiasta ovat paikkansapitämättömiä

Ottawa. — Rockefellerin kontrolloiman New York City pankin presidentti Robert P. MacFadden esitti eilen Canadan alahuoneen finanssiasiain komitealle kirjallisen lausunnon, jossa asiallisesti puhuen väitetään, että Canadan hallitus valehtelee selittäessään, että mr. Rockefeller ei ollut heinäkuussa 1963, jolloin hän neuvotteli raha-asiain ministeri Walter Gordonin kanssa, lyönyt lukkoon canadalaisen Mercantile pankin ostokauppaa.

First National City Bank of New York väittää ostaneensa Mercantilen jo kesäkuun 26. päivänä.

Mr. Gordon, sekä hänen seuraajansa, raha-asiain ministeri Mitchell Sharp, ja kaksi johtavaa toimenhaltijaa ovat selittäneet, että City Bankin silloinen presidentti James S. Rockefeller sanoi heille heinäkuun 18. päivänä 1963, että hänen pankkinsa aikoo ostaa Mercantile pankin Canadasta, esittäen kuitenkin, että mitään sitovia sopimuksia ei silloin oltu tehty.

Tämä pankkijuttu on aiheuttanut melko suurta erimielisyyttä Yhdysvaltain hallituksen ja Canadan välille. Washingtonin kerrotaan lähettäneen Rockefellerin pankin puolesta kaksi tiukkasanaista noottia. Canadan pääministeri Pearson lausui viikon vaihteessa, että liittohallitus "ei tule perääntymään" tässä asiassa.

Saatujen tietojen mukaan Canadan vastaus Washingtonin viimeisimpään pankkinoottiin lähetetään ehkä tämän viikon aikana. Ennakkotietojen mukaan se on kohteliaassa äänensävyssä kirjoitettu vastaus, missä kieltäydytään kuitenkin painostuksen edessä perääntymisestä.

Kiistan teknillisenä aiheuttajana on Canadan alahuoneen istunnolle esitetty pankkilain muutosehdotus, mikä kieltää ulkomaalaisilta pankeilta (Mercantile mukaanluettuna) laajentamasta liiketoimintaansa Canadassa.

Tämän johdosta on Yhdysvaltain puolelta saatu vihjeitä ja epävirallisia tietoja, joiden mukaan Washington aikoo kostaa jonkin samanlaisen lakiehdotuksen perusteella siellä toimivia canadalaispankkeja, jos Canadan parlamentti hyväksyy edellämainitun pankkilain muutosehdotuksen.

Painostuksen perustana City Bank ja Washington pitävät väitettä, että nyt parlamentille esitetty pankkilain muutosehdotus on diskriminoivasti taannehtiva sikäli, että City Bank ei muka tietänyt tällaisen lakimuutoksen tulosta kesäkuussa 1963, jolloin se nyt väittää Mercantile pankin oston suorittaneensa.

Kun mr. Rockefeller, mr. MacFadden ja mr. Gordon neuvottelivat asiasta heinäkuun 18. pnä 1963, niin kokouksen pöytäkirjurina toimi pankkien ylitarkastaja C. F. Elderkin. Tämä pöytäkirja esitettiin aikoinaan alahuoneelle. Nykyinen raha-asiain ministeri Sharp julkaisi sen maanantaina uudelleen sanomalehtitiedonannon muodossa. Siinä sanotaan:

"Mr. Rockefeller sanoi National City Bankin tehneen järjestelyjä Mercantilen osakkeenomistajien kanssa saadakseen viimeksimainitun pankin osakkeita, mutta sitovaa sopimusta ei oltu tehty . . .

"Ministeri (mr. Gordon) sanoi, että normaalisesti olisi epäoikeutettua laatia taannehtivasti ulkomaalaisten kontrolloimien pankkien toimintaa rajoittava laki, mutta koska National Cityn edustajat ovat nyt tietoisia hallituksen katsantokannasta siitä mahdollisuudesta jos he hankkivat itselleen Mercantilen osakkeita, hallitus ei katso heitä oikeutetuiksi saamaan vapautusta mistään ulkomaalaisten pankkien kontrollilaista, mikä ehkä tulevaisuudessa laaditaan."

"Lopuksi ministeri (mr. Gordon) sanoi, että jos National City Bank toteuttaa suunnitelmansa, se voi rohkaista rajoituslakien laatimista ja hän neuvoi mr. Rockefelleria ja mr. MacFaddenia luopumaan suunnitelmastaan.

"Mr. Rockefeller sanoi sitten, toisin sanoen, jos me toteutamme suunnitelmamme, me menettelemme niin omalla riskillämme'. Ministeri sanoi, että hän ei olisi vapaaehtoisesti tarjonnut tällaista mielipideilmaisua, mutta hän sanoi katsovansa, että mr. Rockefeller on ymmärtänyt tilanteen oikein".

Mr. MacFaddenin protestilausunto esitetään virallisesti vasta tänään, tiistaina. Mutta hallitus on saanut sen kopion etukäteen ja saatujen ennakkotietojen mukaan MacFaddenin protesti on laadittu jyrkkäsanaiseen ja töykeään muotoon. Siinä uskotaan olevan väitös, että vaikka mr. Gordon ilmaisi vastustavan kantaansa siitä kaupasta, niin hallituksen muut jäsenet eivät hyväksyneet hänen (mr. Gordonin) kansallismielistä talousohjelmaansa.

Mr. MacFaddenin protestin mukaan Canadan pankkilakiin tehty muutosehdotus on:

— Diskriminoiva siksi kun se koskee vain Mercantile pankkia...

— Taannehtiva siksi kun Mercantile sai toimilupansa 1953 . . .

— Rankaiseva siksi kun Citybank kauppaan ei sisälly pankin siirtyminen ulkomaalaiseen kontrolliin vaan ulkomaalaisessa kontrollissa olleen pankin siirtyminen toiseen ulkomaiseen kontrolliin.

Pääministeri Lester Pearson sanoi maanantaina, ettei hän ole kuullut mitään Washingtonin suunnittelemista rankaisutoimenpiteistä ja hän ilmaisi samalla ajatuksen, että Canadan pankkilakiin esitetty muutosehdotus ei mitään sellaisia toimenpiteitä oikeuta Yhdysvaltain taholta.

Pres. Johnson sai vierailukutsun Ho Tshi Minhiltä

Lontoo. — Pohjois-Vietnamissa kahden muun huomatun kirkonmiehen kanssa vieraillut torontolainen rabbi Abraham Feinberg sanoi tänne saavuttuaan maanantaisen televisiohaastattelun yhteydessä, että USA:n presidentti Johnson voisi vierailla Hanoissa.

Rabbi Feinberg kertoi Ho Tshi Minhin sanoneen, että presidentti "Johnson voisi tulla aviopuolisoineen, tyttäriensä, lääkärinsä ja sihteerinsä kanssa Hanoihin ja tuoda mukanaan vielä oman kokkinsakin, mutta ei pyssyä kupeellaan.

"Mutta älköön hän tuoko kenraalejaan eikä amiraalejaan," lisäsi Ho Tshi Minh. "Vanhana vallankumouksellisena minä takaan mr. Johnsonille täydellisen turvallisuuden (Hanoissa)."

Pres. Johnson on aikaisemmin vakuuttanut, että hän on valmiina keskustelemaan kenen kanssa tahansa ja missä hyvänsä Vietnamin rauhasta.

Puolueet neuvotelleet presidenttivaaleista

Ensin neuvotteli "kolme suurta" ja sen jälkeen "neljä pientä" ja Kepu

Helsinki. — Nykyisen tasavallan presidentin uudelleenvalitsemista koskevien vaaliliittoneuvottelujen ensimmäinen kierros umpeutui perjantaina.

Ensimmäinen neuvottelukierros keskustapuolueen muille puolueille ehdottamasta laajapohjaisesta vaaliliitosta tasavallan presidentin uudelleen valitsemiseksi lähti käyntiin torstaina.

Silloin olivat neuvotteluvuorossa SDP:n ja SKDL:n edustajat. Keskustelut molempien työväenpuolueiden ja keskustapuolueen edustajien kanssa kestivät noin tunnin. Sen jälkeen SDP:n ja SKDL:n välillä käytiin myös keskinäisiä neuvotteluja.

Vaalitarjous on keskustapuolueen toimesta tehty kaikille muille puolueille paitsi Suomen Maaseudun puolueelle, joka on asettanut oman ehdokkaansa.

Keskustapuolueen edustajien kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen sos.dem. puoluen ja SKDL:n edustajat keskustelivat presidentinvaaleihin liittyvistä kysymyksistä. Esillä olivat eri vaihtoehdot ja erilaiset menettelytapakysymykset. Keskusteluihin osallistuivat SDP:n puolesta Rafael Paasio, Erkki Raatikainen ja Anssi Karkkinen sekä SKDL:n taholta Aarne Saarinen, Ele Alenius, Ville Pessi ja Aimo Haapanen.

Presidenttiehdokasta ja presidentin vaalitapaa koskevat kysymykset ratkaistaan vasemmistopuolueiden piirissä lähiviikkojen aikana. SKDL:n liittoneuvosto on kutsuttu koolle tk. 29. päiväksi ja SDP:n puolueneuvosto kokoontuu helmikuun 8. päivänä.

Presidentinvaalikysymykseen liittyy mahdollisuus tasavallan presidentin vaalin toimittamisesta eduskunnassa, jota erityisesti vasemmistopuolueet ovat esittäneet. Vasemmistopuolueet ovat perinteellisesti edustaneet kantaa, että eduskunnan tulisi suorittaa tasavallan presidentin vaali, koska tämä nähdään eduskunnan oikeuksia ja arvovaltaa laajentavana. Jos nykyisen presidentin taakse muodostetaan laajapohjainen vaaliliitto eikä muita varteenotettavia ehdokkaita aseteta, valitsijamiesvaalin suorittamista ei vasemmiston taholta pidetä mielekkäänä.

SKDL:n piirissä on alustavasti käsitelty nykyisen presidentin uudelleen valitsemismahdollisuutta. SKDL on tässä yhteydessä erityisesti korostanut sitä, että ratkaisuun vaikuttavat mahdollisen vaaliliiton ulko- ja sisäpoliittiset tavoitteet. SKDL on ilmaissut myös toivovansa, että vasemmistopuolueet voisivat sopia yhteisestä menettelystä.

Neuvottelun päätyttyä pääministeri Paasio ilmoitti lyhyesti, että tilaisuudessa oli käyty keskustelua presidentin vaaliin liittyvistä kysymyksistä ja että useat vaihtoehdot olivat olleet esillä. Pääministeri Paasion käsityksen mukaan asiassa ei tapahdu mitään ensi viikon aikana. Keskusteluihin palataan vasta SDP:n puolueneuvoston kokouksen jälkeen. SDP:n puolueneuvosto kokoontuu helmikuun 8. päivänä. Ilmeisesti asia tulee esille myös sos.dem. eduskuntaryhmän kokouksessa ensi tiistaina. Ryhmä on kutsuttu koolle käsittelemään maataloustulolakia. Eduskuntaryhmä ei luonnollisestikaan voi päättää asiasta, koska SDP:n marraskuun lopulla pidetty puolue-

(Jatkuu sivulla 4)

USAn YLIOPISTOJEN SUURI VASTALAUSE

New Haven, Connecticut. — Monta sataa Yalen yliopiston opettajaa on lähettänyt presidentti Johnsonille yhteisen kirjeen, jossa vaaditaan Pohjois-Vietnamin pommitusten lopettamista. Opettajat uskovat, että lopettamispäätöksen edut ovat suuremmat kuin sen haitat.

Kahdestatuhannesta opettajasta suostui 462 kirjoittamaan nimensä vetoomukseen, 3 piti sitä liian lievänä ja 12 oli Johnsonin nykyisen politiikan kannalla. Muut eivät ilmoittaneet kantaansa.

New York. — Yli kahdeksankymmenenkolmen amerikkalaisen yliopiston opettajaa ja opiskelijaa allekirjoitti ilmoituksen, joka ilmestyi tammikuun 15. päivänä New York Timesissa. Ilmoituksessa sanottiin yksinkertaisesti: "Herra presidentti lopettakaa pommitukset."

Seuraavalla sivulla on ilmoitus, jonka oli maksanut "Yhdysvaltain Vietnamin-politiikan lakimieskomitea". Tässä ilmoituksessa sanottiin: "Johtavat amerikkalaiset kansainvälisen lain asiantuntijat esittävät presidentille, että Yhdysvaltain puuttuminen Vietnamin asioihin on laitonta."

Tiedekuntien ilmoituksen yksi aloitteentekijöistä, Harvardin yliopiston professori Hilary Putnam sanoi:

"Tämän suunnitelman tarkoituksena on saada hallituksemme vakuuttuneeksi siitä, että U Thantin ehdottama linja — Pohjois-Vietnamin pommitusten lopettaminen heti — on ainoa tie rauhaan. Uskomme, että yhä useammat isänmaalliset amerikkalaiset haluavat amerikkalaisten lentokoneiden lopettavan pienen maan julmat pommitukset, jotta saataisiin mahdollisesti rauhaan johtavat olot."

Hän lisäsi, että yli 140 yliopistosta on saatu lisää allekirjoituksia ja että ne julkaistaan New York Timesissa.

VIIME TIEDOT

Saigon. — Vietkong-partisaanit avasivat maanantaina rannikolta tulen yhdysvaltalaista miinantraallaaja-alusta vastaan taistelujen alkaessa uudelleen Saigonin eteläpuolella. Samalla Vietkong ampui hyökkäysoperatioa tukeneen yhden helikopterin alas. Yhdysvaltalaispiirien tiedon mukaan miinantrallaajasta kuoli kaksi miestä ja alas ammutusta helikopterista neljä.

Managua. — Nicaraguan kapinalliset suojautuivat maanantaina Grand hotelliin, missä sanotaan olevan 20 pohjoisamerikkalaista vierasta. Kansalliskaartin miehet saartoivat mainitun hotellin koko yön kestäneiden kahakoiden jälkeen joissa sanotaan kuolleen 12 ihmistä, mutta pidättyivät tulituksen avaamisesta. Kapinallisten sanotaan vastustavan kenraali Anastasio Somozaa, joka on Kansallisen liberaalipuolueen presidenttiehdokkaana helmik. 5 pnä suoritettavissa vaaleissa.

Rio de Janeiro. — Ainakin 19 ihmistä tiedetään kuolleen ja 30 muuta olevan kateissa kaatosateen aiheuttaman tulvan johdosta, mikä aiheutti sähkövoima- ja liikennelaitoshäiriöitä Rio de Janeirossa ja Brasilian muissakin kaupungeissa.

Toronto. — Konservatiivipuolueen 25-henkinen kansallinen johtokunta on kutsuttu Torontossa tammik. 28-29 pnä pidettävään kokoukseen. Tämä kokous pidetään 2 viikkoa suunniteltua aikamäärää aikaisemmin. Siihen vaikutti epäilemättä kansallisen johtajan, John Diefenbakerin yllätysesitys, että edustajakokous puolueen johtajakysymyksen ratkaisemiseksi olisi pidettävä mahdollisimman pian.

JUHLAVUODEN KOLME SYMBOOLIA

Canadan 100-vuotispäivän, Vapauden-kultavuoden ja Suomen itsenäistymisen 50-vuotispäivän kunniaksi

Yhdysvallat kiristää ruuvejaan Vietnamin lääkeavun estämiseksi

Washington. — Viikon vaihteessa saatujen tietojen mukaan Yhdysvaltain hallitus kiristää edelleen ruuvejaan estääkseen Canadan Kveekkarit lähettämästä lääkeapua Pohjois-Vietnamin ja Etelä Vietnamin kansallisen vapautusrintaman alueella olevien sodan uhrien avustamiseksi.

(Tämä uutinen on selvästi ristiriidassa Canadan kauppaministeri Robert Wintersin Ottawassa perjantaina antaman lausunnon kanssa, että Yhdysvallat ei ole yrittänyt estää Canadassa toimivia yhdysvaltalaisyhtiöiden ala yhtiöitä myymästä lääketarpeita mainittuun tarkoitukseen.)

Tällaisissa asioissa normaalisesti vaitelias Yhdysvaltain ulkoministeriö julkaisi perjantai-iltana lausunnon uhaten lopettaa sen avustuksen, mitä amerikkalaiset ovat Vietnamin sodan uhreille lähettäneet.

Tämän lausunnon mukaan on "laitonta" se, kun yhdysvaltalaiset kveekkarit ovat lähettäneet Toronton kveekkareille rahaa saamatta hallituksen lupaa siihen. Nyt USAn hallitus uhkaa lopettaa kokonaan sellaisten lupien antamisen.

Torontolaiset kveekkarit ostavat saamillaan varoilla lääketarpeita ja lähettävät ne tasapuolisesti kolmeen osaan jakaen Pohjois ja Etelä-Vietnamin sekä Etelä-Vietnamin Kansallisen vapautusrintaman alueella olevien sodan uhrien avustamiseksi.

Yhdysvaltain kveekkarit sanovat avoimesti, että he joutuvat kiertämään maansa lakeja siksi kun ulkoministeriö on kieltäytynyt kuukausikaupalla rahan lähetysluvan antamisesta. Kveekkarit sanovat odotusta moraalittomaksi silloin kun sodan uhrit kärsivät.

Samaan aikaan tiedoitettiin, että New Yorkin kveekkarien lähetit ovat valmiina julkisesti tuomaan Torontoon $3,000 lääketarpeiden ostamiseksi Viet namin sodan uhreille.

New Yorkin 6,800 jäsentä käsittävä kveekkariryhmä teki tämän päätöksen sen uhmaten mahdollista vankilatuomiota siksi kun ulkoministeriö on kieltänyt rahan lähetysluvan antamisen.

Ottawa. — Annettuaan viime perjantaina lausunnon, että Yhdysvaltain toimesta ei ole yritetty estää täällä toimivia yhdysvaltalaisia lääkealan alayhtiöitä myymästä lääketarpeita kveekkareille Vietnamin lähettämistä varten, kauppaministeri Winters sanoi kuitenkin, että Canadan hallitus ei tule hyväksymään sitä, että amerikkalaisten omistamat yhtiöt toimivat vastoin Canadan lakeja ja säädöksiä.

NDP:n apulaisjohtaja David Lewis viittasi alahuoneen istunnossa USAn rahaministeriön ulkomaisten omaisuuksien kontrollijaoston johtavan lainopillisen neuvonantajan Stanley Sommerfieldin torstaiseen lausuntoon minkä mukaan Yhdysvaltain vissi laki kieltää canadalaiset alayhtiöt myymästä lääketarpeita Vietnamin lähetettäväksi.

"Mr. Winters sanoi Canadan suurlähetystön todenneen Washingtonissa, että mitään erikoisohjeita ei ole Yhdysvaltain hallituksen toimesta tässä yhteydessä annettu. Mr. Winters lisäsi: 'Käsityksenä on, että Canadan kveekkarien komiteella ei ole vaikeuksia saada tarvitsemiaan lääketarpeita canadalaisyhtiöiltä . . .'"

PRAVDA ARVOSTELI KIINALAISJOHTOA

Moskova. — Neuvostoliiton kp:n lehti Pravda arvosteli sunnuntaina Kiinan nykyjohdon ohjelmaa hyvin terävästi siitä vahingosta, mitä se on maailman kommunistiselle liikkeelle aiheuttanut.

Samaan aikaan tiedoitettiin, että **Neuvostoliiton 3 johtavaa** valtiomiestä, pääministeri Aleksei Kosygin, presidentti Nikolai Podgorny ja kommunistisen puolueen pääsihteeri Leonid Brehznev olivat olleet kaksipäiväisellä vierailumatkalla Puolassa.

Heidän arvellaan keskustelleen puoluejohtajan Wladislaw Gomulkan ja Puolan muiden johtohenkilöiden kanssa kansainvälisistä kysymyksistä, lukeutuen siihen Kiinan kysymys. TASSin tiedonannon mukaan neuvonpito päättyi täydelliseen yhteisymmärrykseen kommunistisen liikkeen nykytilanteesta. Neuvotteluun osallistuneet päättivät laajentaa yhteistoimintaa "sosialististen maiden yhtenäisyyden ja maailman kommunistisen liikkeen hyväksi."

Arvostellessaan Kiinan nykyjohdon edesottamisia, Pravda sanoo, että ainoastaan kaksi maailman 88:sta kommunistisesta puolueesta — Kiinan ja Albanian puolue — vetävät eri suuntaan kommunistisen maailmanliikkeen omaksumaan linjaan verraten.

Pravda arvostelee Kiinan johtoa monista aasialaisista takaiskuista. Tässä yhteydessä Pravda viittaa Indonesian suuren kommunistisen puolueen tuhoutumiseen.

Pravda puolustaa voimakkaasti kommunistisen liikkeen maailmankokouksen pitämisen tärkeyttä, korostaen kuitenkin neuvotteluvalmiutta pahemman hajaannuksen välttämiseksi.

TILANTEEN SANOTAAN KEHITTYNEEN ENTISTÄ VAIKEAMMAKSI KIINASSA

Saatujen tietojen mukaan Kiangsin maakunnassa on kapinointia Mao Tshe-tungia vastaan

Hongkong. — Erään radiotiedon mukaan Mao vastaisten talonpoikain ja työläisten muodostama 'armeija" on ottanut suuren osan Kiangsin maakunnasta hallintaansa. Saman radiotiedon mukaan Mao Tse tungin vastustajat ovat siellä nousseet entistä suurempaan vastarintaan.

Tiedon Mao-vastaisesta toiminnasta lähetti Kiangsin maakunnan pääkaupungista, Nanchangissa toimiva radio. Mainittu kaupunki on noin 775 mailin päässä Pekingistä etelään. Mainitussa radiotiedossa kehoitettiin Maon kannattajia murskaamaan vastustajansa.

Nanchangin radiotiedonannon mukaan Maon vastustajat ovat rakentaneet tie-esteitä, katkaisseet sähkö ja vesipalvelun, sulkeneet tehtaita ja kaivoksia, kaapanneet haltuunsa radioasemia ja sanomalehtiä sekä tunkeutuneet pankkeihin ja varastaneet niistä rahaa.

Pian sen jälkeen Kiinan virallinen uutistoimisto Uusi Kiina julkaisi Pekingissä ilmestyvän Kansan Päivälehden toimituskirjoituksen, missä sanotaan, että Maoa vastustavat piirit puolustautuvat voimakkaasti pitäen kiinni puoluevirkailijain ja vallan haltijain paikoista.

Mainitussa toimituskirjoituksessa ennustetaan kuitenkin, että "suuri vallankumouksellinen liittoutuma tulee lopulta saattamaan tappioon pienen vastavallankumouksellisen liittoutuman"

Toimituskirjoituksessa ei mainittu paikkaa, missä Mao-vastaista toimintaa on kehittynyt. Siinä mainittiin kahakoistakin, mutta ei sanottu missä on niitä tapahtunut.

Nanchanin radiolausunnossa tiedoitettiin, että kaikki Mao vastaiset voimat on vangittava.

Pekingin sanomalehdistä esitettiin vastarintaliikkeen jäsenille varoituksia, että Suuren kulttuurivallankumouksen vastustajat voivat aiheuttaa talouselämän vakavan lamaantumisen.

Eräitten länsimaisten huomioitsijain käsityskannan mukaan tämä on varoitus siitä, että Maon vastustajia vastaan voidaan nostaa syytöksiä talouselämän sabotashista, mistä rikoksesta voidaan antaa kuolemantuomio.

Mao Thetungin kannattajien kontrollissa olevat Shianhain sanomalehdet julkaisivat näitä varoituksia selittäen että 3,000,000 talonpoikaa "on noussut jättiläiskokoiseen kapinaan puolueessa olevaa pientä ryhmää vastaan, mikä on astunut kapitalismin tielle . . ."

Shanghain sanomalehtien toimituskirjoituksissa sanotaan, että kulttuurivallankumouksen tämä vaihe "antaa kovia iskuja yksityisomistukselle ja tottumuksen voimalle".

Liikenneonnettomuus Hyvinkäällä tänään

Helsinki. — Radiotietojen mukaan tapahtui Hyvinkäällä tänä aamuna linja-auton ja järjestelyveturin yhteenajo, missä loukkaantui toistakymmentä ihmistä. Neljä heistä sai vakavampia, mutta ei hengenvaarallisia vammoja. Sekä linja-auto että veturi vaurioituivat pahasti tässä tapaturmassa .

HANOITA ON POMMITETTU, SANOVAT PAPIT

Hanoi. — PohjoisVietnamissa vierailemassa olleet vissien länsimaisten kirkkojen huomatut edustajat antoivat täällä sunnuntaina lausunnon, missä he ilmaisivat "syvän valittelunsa siitä, että heillä on tällä kertaa vakaita epäilyjä taistelujen hetikohtaisista lopettamismahdollisuuksista".

Tämän lausunnon allekirjoittajina on rabbi Abraham L. Feinberg, Torontosta; Right Rev. Ambrose Reeves Englannin Anglikaanisesta kirkosta ja Rev. A. J. Muste, Yhdysvalloista. He sanovat lausunnossaan edelleen:

"Meillä on kaikki syyt katsomukseen, että Pohjois-Vietnamin hallitus ja kansa omaksuvat raudankovan kannan taistelussa itsenäisyytensä puolesta ja lopuksi maansa yhdistämisen toteuttamisen hyväksi . . . Me emme usko, että vuosikymmeniä kestäneen menestyksellisen (vapaus) taistelun jälkeen sortoa vastaan mikään ulkomaa saa Vietnamin alistetuksi."

Rev. Muste on 81-vuotias. Hän on tunnettu yhdysvaltalainen pasifisti. Rabbi Feinberg on aikaisemmin toiminut New Yorkissa, mutta asuu nyt eläkkeelle jäätyään Torontossa ja on osallistunut aktiivisesti toimintaan rauhan hyväksi.

Aikaisemmin Johannesburgin piispana toiminut piispa Reeves tunnetaan Etelä Afrikan rotusyrjintäpolitiikan — apartheidin — vastustajana.

Nämä kirkonmiehet korostavat lausunnossaan, että he eivät edusta mitään hallituksia, vaan ainoastaan itseään.

"Siitä huolimatta me olemme selvästi vakuuttuneet ja pakoitetut sen julkisesti esittämään, että vastuunalaisuus ensimmäisten askeleiden otosta rauhaa kohti on Yhdysvaltain hartioilla", he sanovat.

Pohjois Vietnamin pommituksesta he sanovat:

"Me olemme nähneet Hanoin kaupungin osia, vain muutaman katuneliön päässä hotellista, missä asuimme, joita pommitettiin (yhdysvaltalaisten toimesta) joulukuun 13 ja 14 pnä."

VAPAUS (LIBERTY) INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS Established Nov. 6, 1917

EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI

TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264

Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing Address: Box 69

Advertising rates upon application, translation free of charge.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB

TILAUSHINNAT:

Canadassa: 1 vk. $9.00, 6 kk. $4.75 USA:ssa 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25
3 kk. 2.75 Suomessa: 1 vk. 10.50, 6 kk. 5.75

Kalliita "verirahoja"

Kaunistelematon totuus — niin katkeralta kuin se tuntuu kin — on se, että me otamme kansakuntana vastaan Washingtonin verirahoja valmistamalla ja myymällä Yhdysvaltain Vietnamissa käytettäväksi monenlaisia sotatarpeita. Vaikka "veriraha" käsite on muualta lainattu, kuten myöhemmin näkyy, se sopii kuitenkin paikkaansa.

Kuten on uutistiedoissa kerrottu, Toronton yliopiston tiedekuntien 360 professorin Ottawaan liittohallituksen puheille lähettämä valtuuskunta esitti, että Canadan tulisi seurata Ruotsin hyvää esimerkkiä ja kieltäytyä myymästä Yhdysvalloille sotatarvikkeita siksi ajaksi kun USA käy hyökkäyssotaansa pientä Vietnamia vastaan, ja että Canadassa pitäisi paljon ylistettyä "julkisuusperiaatetta" noudattaen julkaista suurelle yleisölle tiedot kaikista Yhdysvaltoja varten täällä täytettävistä sotatarveurakoista.

Hallitus kieltäytyi kuitenkin siitä, kuten on Ottawan tiedoissa kerrottu, vetoamalla Yhdysvaltain ja Canadan väliseen puolustuslaitoksen tarvikkeiden tuotantosopimuksesta, mikä on pääministeri Pearsonin antaman selityksen mukaan erottamaton osa suuremmasta "kokonaisuudesta", eli Yhdysvaltain ja Canadan välisestä puolustussopimuksesta. Jos Canada kieltäytyisi toteuttamasta puolustuslaitoksen välineiden tuotantosopimuksen täyttämisestä, eli sotatarvikkeiden valmistamisesta Vietnamissa käyttöä varten, selitti pääministeri Pearson, silloin vaarannettaisiin myös kokonaisuutta, eli Canadan ja Yhdysvaltain puolustussopimusta.

Kun pääministeri Pearson kaikesta tästä huolimatta selitti alahuoneen istunnossa, että Canadan–Vietnam-ohjelmasta on annettu useita lausuntoja sekä alahuoneessa että sen ulkopuolella, niin ylläkuvatun valossa ei ole lainkaan kummaa, vaikka oppositionjohtaja John Diefenbaker saikin tilaisuuden murahtaa, että "kukaan ei sitä (Vietnam kannan selitystä) ymmärrä."

* * *

Suositellessaan sitä, että Canada lopettaisi Vietnamin sodan ajaksi sotatarvikkeiden myynnin Yhdysvalloille, Toronton yliopiston tiedekuntien valtuuskunta perusteli kantaansa sillä, että Yhdysvaltain kanssa kymmenen vuotta sitten tehdyllä puolustuslaitoksen tarvikkeiden tuotantosopimuksella oli heidän mielestään oikeutuksensa, mutta nyt, he sanovat, se on vastoin Canadan virallista ohjelmaa, mikä pyrkii Vietnamin sodan lopettamiseen, kuten pääministeri Pearson ja ulkoministeri Paul Martin ovat viimeaikoina vakuuttaneet.

Tämä onkin eräs hyvin mielenkiintoinen ja tärkeä seikka. Canada pyrkii virallisesti Vietnamin sodan lopettamiseen — mutta sen vasen käsi ei näytä tietävän mitä oikea käsi tekee. Miten herran nimessä voidaan kuvitella sellaista tulipalon sammutuksen "avustamista" jos palavaan taloon heitetään gasoliinia? Miten voidaan auttaa USAn hyökkäyssodan lopettamisyrityksiä valmistamalla aseita ja ammuksia hyökkääjän käyttöön Vietnamissa?

Vaikeata on todellakin "ymmärtää Canadan virallista ohjelmaa" niin kauan kuin teot ovat näin suuressa ristiriidassa puheitten kanssa.

* * *

Kuvaavaa on, että pääministeri puolusti hallituksen kantaa yksinomaan tehtyjen valtiosopimusten perusteella.

Tässä yhteydessä on kysyttävä — ja miljoonaiset ihmisjoukot Aasiassa, Afrikassa ja muuallakin kysyvät sitä — missä on oikeus, korkeat moraalikäsitteet ja inhimillinen huolenpito heikoimpiin nähden?

Kysymys ei ole loppujen lopuksi siitä, mitä valtiosopimuksia on tehty tai tekemättä jätetty, vaan siitä, autetaanko visseillä teoilla rauhan tai sodan, oikeuden tai vääryyden, inhimillisyyden tai raakuuden asiaa.

Valtiosopimukset, kuten muutkin olevaiset, ovat ihmisten tekemiä, tässä tapauksessa juuri niiden samojen ihmisten tekemiä, jotka niiden olemassaoloon nyt vetoavat. Mutta jos joku valtiosopimus, tässä tapauksessa puolustuslaitoksen tuotantosopimus Yhdysvaltain kanssa, osoittautuu virheellisiksi — ja se vaatii lisäksi meitä kansakuntana vastaanottamaan verirahoja Vietnamin likaisesta sodasta, silloin on moinen sopimus uusittava tai paremminkin mitätöitävä.

Asia on sitäkin vakavampi kun pääministeri Pearsonin selityksen perusteella näyttää siltä, että se on taloudellisestikin äärettömän epäedullinen eli kallis sopimus Canadalle.

* * *

Ko. puolustuslaitoksen tarvikkeiden tuotantosopimus pyrkii, näin on meille virallisesti selitetty, siihen, että Yhdysvallat rupea ostamaan Canadasta yhtä paljon sotatarvikkeita mitä me kansakuntana ostamme Yhdysvalloista.

Mutta pääministeri Pearsonin viime viikolla alahuoneen istunnossa antaman lausunnon mukaan käytännössä tapahtunut vallan toisin. Torontolaisen Globe and Mail lehden kertoman mukaan (tammik. 19 p. 1967) pääministeri Pearson huomioi, että vuodesta 1965 lähtien aseiden ja muiden sotatarvikkeiden vienti Yhdysvaltoihin lisääntyi "vain" 20-prosenttisesti, mutta Canadan tuonti Yhdysvalloista sotatarvikkeiden kohdalta nousi peräti 120-prosenttisesti.

Että juuri kuolemankaupasta eli verirahoista on kysymys, sen huomioi esimerkiksi Ocean Falls Advertiser lausuessaan jokin aika sitten mm. seuraavaa:

— Canadasta lähetetään joka kuukauden aikana lisääntyviä määriä sotilaallisia räjähdysaineita, aseita ja aseiden osia Yhdysvaltoihin. Suuri osa näistä sotilastarvikkeista menee Vietnamiin.

— Ottawan virkailijain tiedonantojen mukaan Yhdysvaltoihin tänä vuonna sotilastarkoituksiin lähetettävä räjähdysaine ylittää sen määrän mitä v. 1965 toteuttiin kaupallisen tarkoitukseen.

— Ei ole lainkaan epäilyä siitä, etteikö ainakin osa Canadan vauraudesta johdu ns. tavallisen eli ei-ydinase-aseistuksen tuotannon lisääntymisestä. Vietnamin sodan laajentuessa viikko viikolta ei ole mitään merkkejä siitä, että tämä hirvittävä rikastuminen (boom) loppuu . . ."

Ocean Falls Advertiser ei sitä sanaa käyttänyt, mutta sen kirjoitus osoittaa, että me rikastumme kansakuntana "ainakin osittain" verirahoista.

TASSn UUTISTOIMINTA KATTAA KOKO MAAILMAN

Helsinki. — Alkää pitäkö jokaista TASS:n kirjeenvaihtajien lausumaa Neuvostoliiton hallituksen virallisena kantana. Tämän vetoomuksen esitti lehtimiehille haastattelutilaisuudessa Neuvostoliiton virallisen uutistoimiston TASS:n pääjohtaja Dmitri Gorjunov, joka oli vaimoineen vierailulla Suomen ulkoasiainministeriön kutsumana. Virallisia aineistoja ovat TASS:n tiedonannot ja lausunnot. Mutta kirjeenvaihtajat eri puolilla maailmaa esittävät uutisissa ja kommenteissaan omia mielipiteitään kuten muidenkin uutistoimistojen toimittajat.

TASS on kehittynyt ripeästi viime vuosien aikana ja sillä on nykyään omat edustonsa 100 maassa. Kirjeenvaihtajien verkosto kattaa käytännöllisesti katsoen koko Euroopan, Pohjois-Amerikan ja Aasian. Edustajia on myös latinalaisessa Amerikassa sekä 25 Afrikan maassa. Sitä paitsi TASS on solminut uutisvaihtosopimuksen 40 toimiston kanssa, joiden joukossa ovat kaikki suuret sekä kaikki Pohjoismaiden uutistoimistot. Työntekijöitä on kaikkiaan 2 500 henkeä, mutta liittotasavalloilla on lisäksi omat alaosastonsa, jotka toimivat melko itsenäisesti. Moskovan päätoimiston nykyinen toimitila 6 000 neliömetriä on osoittautunut riittämättömäksi ja tänä vuonna aloitetaan uuden 26-kerroksisen toimitalon rakentaminen.

Uutisten välittämisen nopeudesta totesi pääjohtaja Gorjunov TASS:n valitettavasti olevan vielä jäljessä suurista länsimaisista kilpailijoistaan. Se johtuu ennen kaikkea siitä, että TASS on vielä suhteellisen nuori "yrittäjä" alalla eikä sen tekninen puoli ole vielä tarpeeksi kehittynyt, esim. kaapeliyhteyksien kohdalla on heikkouksia. Mitä tulee TASS:n välittämiin uutisiin ja kommentteihin, niin pyrkimyksenä on tiukka pitäytyminen tosiasioihin, joten povailua ja ennustelua ei harjoiteta. Tämän vuoksi TASS:n uutisissa ja kommenteissa harvoin erehdytään.

Vietnamin tapahtumien uutiset hoidetaan yhteistoiminnassa vietnamilaisen uutistoimiston kanssa. Lisäksi TASS:lla on Hanoissa oma kirjeenvaihtaja, jonka kirjoitukset ovat saaneet kiitosta mm. Englannissa. Pohjois-Vietnamin uutispalvelun kanssa TASS on hyvin läheisessä yhteistyössä ja auttaa sitä teknisesti. Oma edustusto on hankkeilla Hongkongiin, joka tällä hetkellä on tärkeimpiä paikkoja Kiinan uutisten suhteen. TASS:lla on myös edustusto Pekingissä.

Pääjohtaja Gorjunov totesi, että rikosuutiset ja onnettomuudet ovat Neuvostoliiton lehdistössä perinteellisesti toissijaisessa asemassa eikä niistä tehdä sensaatioita. Niin myös TASS:n uutisvälityksessä tämän alan uutisten osuus on vähäinen pääpainon ollessa poliittisissa ja taloudellisissa tapahtumissa.

— Tuuloohin niij jotta kaevottiik koatuu ja ojat pystyyn nousoot.

Pielisjärvi.

— Älä ole niin suuri sanoissasi, että jäät pieneksi toimiltasi.

August Strindberg.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Hanna Järvi, Lethbridge, Alta, täytti sunnuntaina, tammikuun 22. pnä 81 vuotta.

Sandra Heinonen, Whitefish, Ont., täyttää torstaina, tammikuun 26.päivä 78 vuotta.

Olga Jokinen, Toronto Ont., täyttää tänään, tammikuun 24. päivä 80 vuotta.

Kalle Palo, Whitefish, Ont., täyttää lauantaina, tammikuun 28. päivä 77 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Bonnin kolme ehtoa

Liittokansleri Kiesinger kutsui kiireisesti Bonnin Washingtonin suurlähettilään Knapsteinin kotiin. Suurlähettiläan tuli selostaa liittokanslerille USA:n asennoitumista ydinaseiden leviämisen ehkäisyä koskevaan sopimukseen, josta parhaillaan keskustellaan Genevessä. Liittokansleri Kiesinger on hyvin huolissaan siitä, että länsiliittoutuneet eivät Bonnin hallituksrisin aikana riittävän tehokkaasti puolustaneet Länsi-Saksan etuja.

Mihin Bonnissa päädyttiin liittokanslerin ja suurlähettilään keskustelun jälkeen antaa näytteen Bonnin ulkoministeriön lehdistöpäällystön von Hasen lausunto. Hän ilmoitti, että Bonnin hallitus pyrkii helpottamaan kansainväliseen ydinaseiden leviämisen estämissopimukseen pääsyä. von Hase ei kuitenkaan selittänyt, miten tämä helpottaminen tapahtuu, mutta esitti sitä vastoin kolme ehtoa, jotka herättävät vakavia epäilyjä hänen päämäärissään.

Nämä kolme ehtoa ovat:

Sopimuksessa on otettava huomioon ydinaseettomien valtioiden turvallisuudet; sopimus ei saa vahingoittaa oikeutta kollektiiviseen puolustukseen; sopimus ei saa estää toimenpiteitä "Euroopan yleisen turvallisuuden varmistamiseksi."

Tämä on siis Bonnin tapa helpottaa" asioiden kulkua. Näillä kolmella varauksella Bonn on halunnut ilmaista, ettei sillä ole aikomuksia "sulkea itseltään tietä kohti atomijärjestelmää", kirjoitti Frankfurter Runschau. Saman osoittaa myös toisinen arvovaltainen lausunto. Kiesingerin hallituksen ohjelmajulistuksessa sanotaan, että Saksan liittotasavalta ei pyri ydinaseiden kansalliseen hallintaan eikä niiden kansalliseen määräämisvaltaan. Mutta julistuksessa ei sanallakaan viitata siihen, että Länsi-Saksa kieltäytyy atomiaseista, joita se voi saada hallintuunsa sotilasliittoutumien kautta. Columbia Broadcasting System -radioyhtymälle antamassaan haastattelussa Kiesinger ei tässä suhteessa jättänyt mitään epäilyksiä. Hänen hallituksensa jättää avoimeksi kysymyksen Euroopan ydinasevoimista.

Kölnishe Rundschau -lehdessä Bonnin uusi finanssiministeri Strauss tunnustaa avoimesti, että hänen maansa ei allekirjoita ydinaseiden leviämisen ehkäisyä koskevaa sopimusta ennen kuin on saatu selvääksi Länsi-Saksan osuus "peloittavassa ja tehokkaassa ydinasestrategiassa". Entistä puolustusministeriä ei tässä suhteessa jää jälkeen myöskään nykyinen puolustusministeri Schröder.

Bonnin kolmen ehdon takana piilee yksi ja sama päämäärä — estää ydinaseiden leviämisen ehkäisyä koskeva sopimus. Tilannetta helpottaisi huomattavasti se, että Länsi-Saksa lopullisesti luopuisi havittelemasta ydinaseita. Tämä synnyttäisi luottamusta Euroopassa ja lujittaisi Euroopan ja koko maailman turvallisuutta.

Kiina ja Macao sopineet kiistan

Kong Kong. — Makaon kiistatilanne näyttää rauhoittuneen keskiviikkona sieltä saapuneitten raporttien perusteella on tämä pienikokoinen Portugalin "jalansija" päässyt kompromissi sopimukseen Kiinan kanssa.

Sopimukseen päästiin Pekingin asettaman aikamäärän viimeisillä minuuteilla.

Tietolähteitten mukaisesti ovat lähellä olevan Kwangtungin maakunnan kiinalaiset edustajat hyväksyneet sopimuksen ja se oli vailla ainoastaan Makaossa asuvien vasemmistoryhmien hyväksyntää.

Kiinalaisten ja portugalilaisten viranomaisten tiedoitettiin maanantaina juuttuneen kiinni neuvotteluissa vaatimuksista joita Kiina esitti viime kuussa tapahtuneitten mellakoiden jälkeen, joissa kahdeksan kiinalaista sai surmansa.

KULTAKUUME RANSKASSA

Kultakuume on vallannut jälleen Ranskan. Kilon kultaharkosta maksetaan Pariisissa enemmän kuin viiteen vuoteen ja tonnikaupalla kultaa vaihtaa omistajaa. Tässä yhteydessä on mainittava, että Ranska kuuluu niihin harvoihin maihin, joissa kaikilla on oikeus kullan hallussapitoon minkälaisessa muodossa tahansa — harkkoinakin — ja jokainen ranskalainen voi vaihtaa vapaasti frangeja kultaan tai päinvastoin Ranskan pankeissa tietysti päivän kurssiin. Ranskalaisilla "sukan varressa" olevan kultamäärän arvioidaan olevan suurempi kuin Ranskan valtion kultareservien. Ja Ranskan keskuspankin kultareservit ovat taas kapitalistisen maailman toiseksi suurimmat USA:n jälkeen. Ne ovat jokseenkin saman suuruiset kuin Länsi-Saksan, mutta erotuksena on se, että kokonaisvaluutta- ja kultareserveistä Ranskassa kullan osuus on noin 85 %, kun se Länsi-Saksassa on alle 70 %. Lisäksi Ranskan kultavarat ovat noin 2,5 kertaa suuremmat kuin Englannin.

Tätä taustaa vasten katsottuna ei ole ollenkaan ihmeellistä, että kulta näyttelee niin hyvin Ranskan sisäisessä elämässä kuin ulkomaisissa taloudellisissa suhteissa tärkeää osaa. Niinpä pienimmätkin, — suurista puhumattakaan — kultamarkkinoilla tapahtuvat tai tapahtuvaksi oletetut tapahtumat ja muutokset heijastuvat nopeasti Ranskan kultamarkkinoilla, kuten esimerkiksi viime päivinä Pariisissa.

Tällä kertaa kultakuume lähti liikkeelle, kun Ranskan finanssi- ja talousministeri Debré lausui äsken ranskalaiselle Le Monde-lehdelle antamassaan haastattelussa, että tämän kuun 22—23. päivänä Lontoossa pidettävässä "kymmenen klubin" kokouksessa, mihin osallistuu Kansainvälisen Valuuttarahaston kymmenen rikkainta maata, Ranskan hallitus aikoo esittää kullan hinnan nostamista nykyisestä 2-kertaiseksi. Vain tämän avulla voitaisiin helpottaa nykyistä maailmankaupan kireää rahoitustilannetta.

Mitä tämä Ranskan vaatimus oikein sisältää? On syytä palauttaa mieleen, että vuoden 1965 helmikuussa kenraali de Gaulle vaati siirtymistä täyteen kultakantaan, mutta ei vielä kullan hinnan nostamista. Nyt siis Ranska vaatii tätä. On muistettava, että vuonna 1934 määrättiin kullan ja dollarin vaihtosuhteeksi 1 unssi hienoa kultaa = 35 dollaria. Bretton Woodsissa vuoden 1944 joulukuussa pidetyssä YK:n raha- ja finanssikonferenssissa, missä perustettiin sekä Valuuttarahasto että Maailmanpankki, vahvistettiin tämä vaihtosuhde pohjaksi koko kapitalistisen maailman rahajärjestelmälle.

Kullan hinta ja samalla dollarin ja kullan vaihtosuhde on siis pysynyt muuttumattomana 33 vuotta. Maailmassa ei ole toista tuotetta, jonka hinta nykyisin olisi yli 30 vuotta sitten vallinneella tasolla. Tämän vaihtosuhteen perusteella ovat määräytyneet muiden maiden valuuttojen vaihtosuhteet eli kurssit. Muut maat — joukossa myös Suomi — ovat tämän USA:n saneleman pakkokurssin vallitessa joutuneet montakin kertaa muuttamaan omien valuuttojensa vaihtosuhdetta eli devalvoimaan.

Aikaisemmin tällaisen pakkokurssijärjestelmän ylläpito oli helppoa, kun USA:n hallussa oli lähes 2/3 maailman rahakullasta. Mutta viime 10 vuoden aikana kehitys on kulkenut aivan toiseen suuntaan, USA on menettänyt miljardien dollarien arvosta kultaa, joka on siirtynyt pääasiassa Eurooppaan. Niinpä tällä hetkellä USA:n hallussa on vain 1/3 kapitalistisen maailman kullasta ja muiden — pääasiassa Länsi-Euroopan maiden 2/3. Tämän kullan haltijan aseman muuttuminen on johtanut siihen, että muut ovat ruvenneet esittämään vaatimuksia kullan hinnan nostamiseksi 2-kertaiseksi eli 70 dollariin unssilta. Tämä toimenpide merkitsisi vastaavan suuruista dollarin devalvointia. Dollareita hallussaan pitävät maat (mm. Länsi-Saksan varannosta on 30 % dollareita) kärsisivät vastaavia menetyksiä, kun sen sijaan kultaa hallussa pitävät maat rikastuisivat vastaavasti. Kerrotaan, että de Gaulle vaatisi Kiesingeriä, joka äskettäin vieraili Ranskassa, Länsi-Saksan tukea vaatimuksilleen kullan hinnan nostamisesta. Samassa tarkoituksessa pidettiin äskettäin EEC:n finanssiministeriön kokous, jotta Ranskan takana olisi voimaa "kymmenen klubin" kokoontuessa Lontoossa tämän kuun lopulla.

LIBRA

MILJARDIT VIRTAAVAT L-SAKSASTA USA:HAN

Länsi-Saksa suoritti viime vuoden kolmen viimeisen päivän aikana USA:han valuuttaa 1,8 miljardin D-markan arvosta. Kun aikaisemmin viime vuonna oli suoritettu USA:han valuutan siirtoja 1,1 miljardin D-markan arvosta, nousivat kokonaissuoritukset yhteensä 2,9 miljardiin D-markkaan. Presidentti Johnsonin ja entisen liittokansleri Erhardin viime vuoden lokakuun lopussa Washingtonissa allekirjoittaman sopimuksen mukaan Länsi-Saksan valuuttasuoritukset USA:lle ovat yhteensä 5,4 miljardia D-markkaa. Täten kuluvan vuoden puolella Länsi-Saksan on suoritettava vielä valuutan siirtoja USA:n heinäkuun 1. päivään mennessä 2,5 miljardin D-markan arvosta.

Antaessaan edellä mainitut tiedot talousministeriö korostaa, että ottaen huomioon Länsi-Saksan valtiotalouden vaikean tilan, on valuuttasuorituksia pidettävä huomattavana saavutuksena. Mutta, korostaa ministeriö, se on myös osoituksena Länsi-Saksan syvästä solidaarisuudesta USA:ta kohtaan sekä halusta auttaa merkittävällä tavalla USA:n vaikeaa maksutasetilannetta.

Osa Länsi-Saksan valuuttasuorituksista tapahtuu puolustusministeriön menoluokan kautta. Mutta useat ministeriöt joutuvat supistamaan menojaan myös tämän vuoksi. Budjettiin saadaan lisätuloja tupakan ja alkoholin hintojen korotuksen avulla sekä supistamalla sosiaalimenoja. Mutta tämäkään ei riitä, vaan on turvauduttava myös melkoisen suuriin verojen korotuksiin. Länsi-Saksan valuuttasuoritukset USA:lle johtuvat osittain vanhoista veloista, mutta valtaosalta nykyisistä ja tulevista aseostoista. Muodollisesti ent. liittokanslerin Erhardin presidentti Johnsonin kanssa tekemä valuutan suoritussopimus viime lokakuussa oli viimeinen pisara, joka kaasi Erhardin ja nosti Kiesengerin valtaan. Vuoden lopulla tapahtuneet Länsi-Saksan valuuttasuoritukset ovat osoituksena, että USA ei ole antanut eikä anna yhtään periksi lokakuun sopimuksesta.

Bakteeriaseita kehitetään USAssa

Washington. — Yhdysvallat suorittaa laajoja tutkimuksia erilaisten kemiallisten ja bakteriologisten aseiden kehittämiseksi. Tarkoitukseen myönnetään 150 miljoonaa vuodessa, kertoo amerikkalainen aikakauslehti Science. Tutkimustyö aloitettiin jo v. 1959 ja sitä on laajennettu vuosi vuodelta. Vuonna 1964 tarkoitukseen myönnettiin 158 miljoonaa dollaria, joista 115 miljoonaa dollaria Yhdysvaltojen armeijan suorittamiin töihin. Vuosina 1965 ja 1966 menot jäivät suunnilleen samalle tasolle.

Kemiallisia ja bakteeriaseita tutkiva Yhdysvaltojen armeijan johtava keskus on Washingtonista 40 kilometrin päässä sijaitseva Fort Detrick, joka käsittää 520 hehtaarin suuruisen alueen.

Ainoastaan 15 prosenttia Fort Detrickissä suoritettavien tutkimusten tuloksia julkaistaan tavanomaisissa tieteellisissä julkaisuissa. Kaiken muun Pentagon pitää salaisuudessa.

Fort Detrickissä kehitetään menetelmiä, joiden avulla ihmisiin tartutetaan erilaisia tauteja sekä hävitetään kotieläimiä, kasveja ja elintarvikkeita. Eräs mainitun keskuksen tiedemiehistä on saanut hiljattain Yhdysvaltojen armeijan korkeimman palkinnon kehitettyään menetelmän, jolla riisiviljelyksiä saastutetaan sienitaudilla. Mainittua sairautta on esiintynyt tällä hetkellä jaksoittaisesti Kaakkois-Aasiassa.

Yhdysvaltojen joukot ovat käyttäneet Vietnamissa kemiallisia aineita ihmisiä ja kasveja vastaan. Joidenkin amerikkalaisten tiedemiesten keskuudessa esiintyy yhä vahvempia epäilyjä, että Yhdysvallat olisi jo käyttänyt myös bakteeriaseita.

YK, New York. — YK:n pääsihteeri U Thant vierailee Intiassa, Pakistanissa, Afganistanissa ja Burmassa huhtikuussa, ilmoitti virallinen YK:n edustaja New Yorkissa.

Vierailut tapahtuvat asianomaisten maiden hallitusten kutsusta.

Kirjoituksia "vappuun"

Vanhojen perinteiden mukaisesti ilmestyy Vappu-julkaisu huhtikuun alussa niin, että se ehtii lukijakunnalleen ennen toukokuun ensimmäistä päivää. Kuten useina aikaisempinakin vuosina, Vappu toimitetaan ja kustannetaan yhteisesti Canadan ja Yhdysvaltain suomalaisten toimesta. Julkaisulle pyydetään taas avustajien suosiollista apua kirjoitusten ja kuvien lähettämisen muodossa. Muistelmat, kertomukset, runot, novellit, artikkelit ja muut ovat lämpimästi tervetulleita. Samoin kirjoitusten yhteyteen tai muuten Vappu-julkaisuun sopivat kuvat. Kuvat palautetaan pyydettäessä takaisin huolimatta siitä tulevatko ne kaikki käytetyksi tai ei.

Lähettäkää kirjoitukset ja kuvat ennen helmikuun 25. päivää osoitteella Vapun toimitus, Box 69, Sudbury, Ont.

Arvokkaasta avustuksesta etukäteen kiittäen,

VAPUN TOIMITUS.

PÄIVÄN PAKINA

JULKISUUSPERIAATE KÄYTÄNNÖSSÄ

Kuten monet muutkin "periaatteet", julkisuusperiaate on hieno ja arvokas sellainen.

Julkisuusperiaatteeseen sisältyy ajatus, että kansalaisilla yleensä on oikeus ja velvollisuuskin saada tietää, mitä on menossa ja mistä on kysymys.

Vain julkisuusperiaatteen noudattamisen perusteella voi kansakunta seurata kehitystä niin koti- kuin ulkomaillakin, ja tehdä, jos ei ennen niin vaalipäivänä, ratkaisunsa siitä, mikä sopii ja mikä ei, tai mitä halutaan ja mitä ei haluta.

Julkisuusperiaatteen puolesta ovat poliitikkojen ja valtioiden silmäntekevien lisäksi taittaneet vuosikymmeniä peistään sanomalehtien toimittajat, opettajat, papit ja ns. kadun miehet ja naiset.

Yleisenä käsityksenä on, että luottamusta yhteiskunnan ja erikoisesti valtiovallan asioiden hoitoon saadaan vain julkisuusperiaatteen horjumattoman toteuttamisen avulla, eli siten, että kansalle annetaan tosiperäiset tiedot niin huonoista kuin hyvistäkin asioista.

Kuten kaikista hyvistä asioista, julkisuusperiaatteenkin toteuttamisesta on myös juttuja ja tarinoita. Yksi sellainen on toisen maailmansodan ajoilta.

Englannin silloinen pääministeri Winston Churchill oli neuvottelumatkalla Yhdysvalloissa ja erään päivän neuvottelujen jälkeen presidentti Roosevelt ennakolta ilmoittamatta tuli Valkoisessa talossa pääministeri Churchillin vierailuasuntoon. Pääministeri oli kuitenkin juuri noussut kylvystä ja presidentti tapasi hänet ilkosen alastomana. Presidentti Roosevelt oli luonnollisesti hieman hämmästynyt tilanteesta ja pyysi anteeksi saapumistaan sopimattomaan aikaan. Churchill ei kuitenkaan ollut siitä millänsäkään, vaan rauhoitti Rooseveltia:

— Englannin pääministerillä ei ole mitään salattavaa Yhdysvaltain presidentiltä.

Tällaista on tarun kannalta laaja julkisuusperiaate.

Mutta ne ajat ovat olleet ja menneet jolloin Yhdysvalloissa on julkisuusperiaatetta käytännössä toteutettu.

Kyllä sielläkin puhutaan vielä julkisuusperiaatteesta ja sen tärkeydestä. Mutta käytäntö on eri juttu.

Yhdysvaltalaisilta sanomalehti-, televisio- ja radiokirjeenvaihtajilta on joitakin yksityisiä poikkeustapauksia lukuunottamatta, kielletty oikeus käydä tutustumassa esimerkiksi Kiinan, Kuuban, Pohjois-Korean, Pohjois-Vietnamin ja monen muun maan ja alueen asioihin.

Asiallisesti puhuen tässä ei ole kysymys "vain" näiden kirjeenvaihtajien oikeuksien ja vapauksien rajoittamisesta, vaan ennenkaikkea julkisuusperiaatteen kuohitsemisesta ja kahlehtimisesta. Käytännöllisesti katsoen se tarkoittaa, että kaikilta amerikkalaisilta kielletään oikeus lukea, kuulla ja nähdä, mitä yhdysvaltalaiset kirjeenvaihtajat näkevät ja kuulevat.

Toisin sanoen, amerikkalaisten täytyy tyytyä esimerkiksi Kuuban, Kiinan ja Pohjois-Korean asioista saamaan vain niitä tietoja, mitä Washington suvaitsee heille antaa.

Eikä tässä kaikki. Amerikkalaisilta on kielletty oikeus itse, henkilökohtaisesti mennä turisteina tai opiskelijoina tutustumaan monen maan sisäisiin asioihin.

Passia ei heille anneta esimerkiksi Kiinassa ja Kuubassa vierailua varten. Ja jos jotkut amerikkalaiset käyttävät muuhun tarkoitukseen aikaisemmin hankkimaansa ulkomaanpassia vieraillakseen mainituissa maissa, silloin heidät vedetään poliittisessa mielessä kirkon eteen kaakin puuhun, kaikkien ohikulkevien "hyvien" amerikkalaisten syljeksittäväksi, minkä jälkeen heiltä otetaan ulkomaanpassi kokonaan pois kuten rikollisilta pitäisi otettaman.

Viimeksi joutui tällaisen kohtelun alaiseksi kolme amerikkalaista pasifisti-naista, jotka vierailivat USAn ulkoministeriön lupaa saamatta Pohjois-Vietnamissa: He ovat Patricia Griffith, Ithaca, N.Y., Grace Newman, New York City ja Barbara Deming, Cape Cod, Mass.

Heidän mukanaan ollutta neljättä naista, Diane Bevelia, Chicagosta, odottaa ilmeisesti samanlainen kohtalo kun hän myöhemmin kotiutuu.

Heidän "rikoksensa", se pantakoon merkille, oli vain se, että he halusivat omin silmin nähdä ja omin korvin kuulla, mitä on pohjois-vietnamilaisilla sanottavana sodasta yleensä ja erikoisesti amerikkalaisten ilmapommituksesta.

Mutta Washington pelkää totuutta ainakin yhtä paljon kuin vanha sielunvihollinen pelkää pyhää vettä.

Tästä kaiketi johtuu moinen "julkisuusperiaatteen" toteuttamistapa.

— Känsäkoura.

Urheilua

Rauno Aaltonen voitti Monte Carlon rallin

Monte Carlo. — 28-vuotias suomalaisajaja Rauno Aaltonen kaksoisohjaajanaan englantilainen Henry Liddon voitti perjantaina päättyneen 36. Monte Carlon rallin käyttäen Mini Cooperillaan ankaran, tasaväkisen ja jännittävän kamppailun ruotsalaisen Lancia-tallin ohjaajan Ove Anderssonin kanssa.

Ratkaisu tapahtui 560 kilometrin pituisella vuoristo-osuudella, joka ajettiin perjantain vastaisena yönä. Ennen tätä etappia oli turkulaisekonomi neljännellä sijalla edellään Porschella ajava englantilainen Vic Elford sekä BMC-tallitoverinsa Irlannin Baddy Hopkirk ja Timo Mäkinen. Aaltonen luotsasi "koirankoppinsa" loistavasti pitkin lumisia alppiserpentiinejä ja nousi voittoon kolmantena suomalaisena peräkkäin.

Viime vuonna oli lopullinen voittaja Pauli Toivonen ja kaksi vuotta sitten Timo Mäkinen, joka nyt joutui keskeyttämään ollessaan jälleen tiukasti mukana kärkitaistelussa. Elford sai päästä ohitseen myös Lancia-tallin ruotsalaisen hurjapään Ove Anderssonin, mutta pi'i sen sijaan takanaan tämän tallitoverit itallalaiset Leo Cellan ja Sandro Munarin, jotka veivät neljännen ja viidennen sijan.

11 SEKUNNIN ERO RIITTI VOITTOON

Aaltonen voitti kilpailun vain runsaalla 11 sekunnilla, sillä Andersson kakkosohjaajanaan englantilainen John Davenport nousi hyvin viimeisillä pikataipaleilla.

NAISTEN VOITTO RUOTSIIN

Naisten luokan voittajapariksi selviytyivät ruotsalaiset Sylvia Österberg — Ingalill Edenring. He ajoivat Renaultilla ja sijoittuivat kokonaiskilpailussa 25:nneksi. Charles Faroux-palkinnon parhaalle etukäteen nimetylle kolmimiehisjoukkueelle sai Renault, kun taas Lancia voitti ylivoimaisesti

Riihiaho voitti E-Ont. mestaruuden 15 kilometrillä

Owen Sound. — Kauko Riihiaho, 34-vuotias kirvesmies Torontosta, voitti Etelä-Ontarion hiihtoalueen 15. kilometrin hiihtomestaruuden Bay Motor alueella sunnuntaina. Riihiahon voittoaika oli 1.01.25.

Miesten A ja B luokat (15 km.): 1) Kauko Riihiaho, Toronton Sisu 61.25; 2) Dave Rees, North Bay, 65.05, 3) Erik Salkeld, Sudbury 65.59.

Miesten C luokka (15 km.): 1) 1) Erkki Rantala, Toronton Sisu 70.13; 2) George Torrance Ottawa, 71.45, 3) Jorma Nosov, Toronton Sisu 80.12.

Ikämiehet (15 km): 1) Sakari Ruuskanen, Sudbury 74.44, 2) Einari Paranin, Sudbury 77.24, 3) John Edwards Ottawa, 84.24.

Naisten (5 km): 1) Marja Rantala, Toronton Sisu, 27.51, 2)) Ritva Riihiaho, Toronton Sisu, 28.33; 3) Zina Tanskanen, Toronton Sisu 30.46.

NL otti johdon

Oslo. — Luistelumaaottelu Norja—Neuvostoliitto alkoi Oslossa. Neuvostoliitto sai kaksoisvoiton 500 metrillä Boris Guljajevin ja Valeri Muratovin luistellessa matkan ajassa 40.9. Norjan Björn Tveter vei kolmannen sijan sekunnin kymmenystä huonommalla ajalla. Hänen parinsa Valeri Kaplan sai saman ajan, mutta tuomittiin niukasti hävinneeksi.

Oslo. — Björn Tveter voitti jatkuneessa Norjan ja Neuvostoliiton välisessä luistelumaaottelussa 1,500 m ajalla 2.14,2.

Tulokset tällä matkalla olivat varsin yllättävät. Eduard Matusevitsh oli NLn paras luistelija ja sijoittui toiseksi — ainoana neuvostoliittolaisena kuuden parhaan joukossa. Hänen aikansa oli 2.14,7.

Norja vei matkapisteet 72—64, mutta Neuvostoliitto johti yhteispisteissä 213—195.

l'Equipe-lehden palkinnon parhaiten sijoittuneelle merkkijoukkueelle.

Viralliset tulokset:

1) Rauno Aaltonen Suomi — Henry Liddon Englanti, BMC Mini Cooper 11.491,2, 2) Ove Andersson Ruotsi — John Davenport Englanti, Lancia Fulvia 11.503,36, 3) Vic Elford — David Stone Englanti Porsche 11.556,16, 4) Leo Cellanti Italia — Luciano Lombardini Italia Lancia Fulvia 11.564,08.

Kauneimmat
MUISTOJEN KUKAT
edesmenneen toverin ja ystävämme
EINAR FRANTSIN
muistolle
Tyyne ja Otto Hinkkuri
Timmins Ontario

Kauneimmat
PUNAISET RUUSUT SINULLE
WM. EKLUND
60-vuotissyntymäpäiväsi johdosta!

Toivomme Sinulle hyvää terveyttä ja onnellisia elonpäiviä vielä monia vuosia voldaksesi edelleenkin suorittaa sen tehtävän, minkä olet niin kunniakkaasti tähän asti tehnyt monet vuodet lehtemme Vapauden toimittajana.

Irene ja Hannes Vuori
Paavo Kivinen, 35 Facer St.
Elli ja Arvo Wuori
Eino Harju, St. Ann, Ont.
Lyydia ja Jalmar Hormisto
Mimmi ja U. Harju
Hilda ja Anton Laari
Rauha ja Kosti Närhi
Fiina ja John Terho
Linda ja John Nissilä
Ulla, Kaisa ja N. Tuomi, Stoney Creek, Ont.
Aino ja Gunnar Gustafson, Burlington, Ont.

ST. CATHARINES ONTARIO

KEITTOKIRJA JOKA INNOSTAA NOPEAAN JA HERKULLISEEN RUOANLAITTOON
HYVÄÄ RUOKAA
Koko: 7¾" x 10½", käsittäen 534 sivua
351 valokuvaa — 16 herkullista värikuvataulua
HINTA SID. $13.50

HYVÄÄ RUOKAA on perustava opas nykykodin keittiöön. Sen reseptleihin sisältyy arkiruokia ja juhlaruokia, kansallisia ruokalajeja ja vieraiden maiden erikoisuuksia, ravitsevia kodin ruokia, nopeita pikkuherkkuja illanistujaisiin, dieettiruokia — sekä taloudellisia ruokia laihan kukkaron päiviksi.
HYVÄÄ RUOKAA on oikotie taitavaan ruoanlaittoon. Sen joka reseptissä opetetaan kädestä pitäen erästä ruoanlaiton 'peruskikkoja'. Lihan, kalan sekä muiden ruoka-aineiden valinnassa ja käsittelyssä annetaan tehokas pikakurssi.
Se on oikea opas keittiöönne koko elämänne ajaksi!

Suomalainen keittokirja englanninkielellä
THE FINNISH COOKBOOK
249 SIVUA - HINTA SID. $3.95
400 vanhanmaan reseptiä, sisältäen kaikenlaisten leivonnaisten, kalan ym. ruokalajien reseptit.

NYT SAATAVANA PALJON KYSYTTY
LASTEN OMA AAPINEN
176 SIVUA - HINTA SID. $1.90
Runsas kuvitus moniväripainoksineen.

TILATKAA OSOITTEELLA:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONT.

Sampo-filmin esitystilaisuuksia

Kalevala aiheinen väri-elokuva SAMPO, on näytetty monella paikkakunnalla Canadassa, ja on joka paikassa saanut erittäin suosiolliset lausunnot.

Tämä filmi esitetään vielä seuraavilla paikkakunnilla.

Sudbury, helmik. 5 p. klo 2 ip.

Sault Ste. Marie, helmik. 12 p. klo 2 ip.

Port Arthurissa ja ympäristössä helmikuun 19 ja 25 päivän viikonloppuina.

Jättiläishalli Leningradiin

Leningrad. — Leningradissa pelataan pian jalkapalloa talvellakin, sillä äskettäin on aloitettu valtavan urheiluhallin rakennustyöt. Halliin rakennetaan nykyaikaiset tilat useiden urheilulajien harrastajille. Katsomoon mahtuu peräti 25,000 henkeä, jotka pystyvät poistumaan hallin ulosmeno porteista vajaassa viidessä minuutissa kilpailujen päättymisen jälkeen.

Zoralla kiire

Houston, Texas. — Amerikkalainen raskaansarjan ammattinyrkkeilijä Zora Folley tyrmäsi kalifornialaisen Floyd Joinerin ensimmäisessä erässä viime viikolla Houstonissa Texasissa Folley on toisena haastajana sekä The Ring -lehden että WBA:n listoilla.

Vain 64 sekuntia kestänyttä ottelua olivat seuraamassa Cassius Clay ja Ernie Terrell, jotka kohtaavat toisensa MM ottelussa 6. helmikuuta. Molemmat pitävät Folleyta mahdollisena seuraavana vastustajana.

Starin vuosikokous St. Catharinessa

St. Catharines. — Jospa taas pitkästä aikaa rikottaisiin hiljaisuus ja annettaisiin suuren yleisön tietää, että kyllä sitä vielä elellään täällä St. Catharinessakin. Tietenkin jokainen elää omaa elämäänsä täällä pakkasten keskellä.

Seurakin on meillä täällä olemassa, vaikka ei meillä ole sitä yhteistäkokoontumispaikkaa ja nykyään on sen toiminta melko hiljaista. Kuitenkin päätettiin pitää seuran vuosikokous helmikuun viidentenä päivänä kello neljä iltapäivällä mr. ja mrs. Nissilän talossa. Kaikkia seuran jäseniä pyydetään saapumaan kokoukseen, koska siellä on hyvin tärkeitä asioita joiden ratkaisu on saatava vuosikokouksessa päätökseen.

Mainitsen tässä vain yhden, joka koskee kaikkia meitä Vapauden ja Liekin tilaajia ja lukijoita — Pitkä-aikainen lehtemme asiamies, A. Saari haluaisi jättää toimensa terveys-syistä.

Siis pitäkään mielessänne tämä helmikuun viides päivä, jolloin kokoonnumme. Saadaanhan siellä rupatella sellaisistakin asioista jotka eivät kuulu varsinaisiin kokousasioihin — Siis kokouksessa tavataan. — U. H.

Liikennekuolema Levackin tiellä

Levackin tiellä tapahtuneen kahden auton yhteenajon uhrina kuoli 25-vuotias Marcel Charlebois Levackista pian sen jälkeen kun hänet oli kuljetettu Sudburyn General sairaalaan.

Onnettomuus tapahtui kello 8 ajoissa torstai-iltana ja oli se ensimmäinen liikennekuolema Sudburyn alueella tänä vuonna.

Toisen auton ajuri James Lavoie ja hänen vaimonsa Dorothy Chelms fordista ovat tyydyttävässä voinnissa General sairaalassa.

Yhteentörmäys tapahtui noin 35 jalkaa Vermilion joen sillasta itään Charleboisin auton kulkusuunnan ollessa länteen ja Lavoien itään.

Maakuntapoliisin Dowlingin osaston konstaapelit Norm McIntosh ja Leo Beaudry tutkivat tapausta. Molempien autojen sanotaan ruhjoutuneen täydellisesti.

HELIKOPTERIT MENESTYVÄT

Kansainväliseen siviili-ilmailun järjestöön (ICAO) kuuluvissa 300 jäsenseurassa yli sadasta maasta on parhaillaan rekisteröitynä runsaat 2,000 helikopteria. Lukumäärä kasvaa nopeasti. Etupäässä ne on tarkoitettu erikoistehtäviin, kuten sairaiden kuljetukseen. Vain noin 500 konetta käytetään säännölliseen matkustajain ja tavaran kuljetukseen. Linjapalvelua helikoptereilla harjoitetaan Australiassa, Belgiassa Grönlannissa, Italiassa, Japanissa, Pakistanissa, Britanniassa ja Yhdysvalloissa.

YLI SATA VALASTA on Filippiinien uutistoimiston mukaan tehnyt äskettäin itsemurhan Cuyon saarella Keski-Filippiineillä. Valaat jotka olivat seitsemän metrin pituisia, uivat yksitellen maihin kuolumaan. Saaren asukkaat muistavat, että tarkalleen samassa paikassa sattui 40 vuotta sitten samanlainen joukkoitsemurha.

SCAU-LIITON TIEDONANTOJA

Suurjuhlan yhteisvoimisteluohjelma valmiina

Aivan lähiaikoina tullaan seuroille lähettämään ensi kesän yhteisvoimisteluohjelmat, jonka taaskin on laatinut Elsie Jokinen. Niin voimistelun johtajille kuin muillekin asiaan kiinnostuneille sitä tullaan mielihyvin lähettämään liitolta, jos joku vain sellaisellakin paikkakunnalla, missä ei seuraa olisikaan sitä haluavat. Siis "anokaa, ja teille se lähetetään".

KELLOJA SAATAVANA

Liitolla on useita sekunttikelloja, jotka ovat nyt tarkistettu ja ovat ensiluokkaisessa kunnossa. Niitä saavat seurat tilata liitolta aivan heti, eikä niistä peritä mitään maksua. Siis ottakaahan tämä huomioon ja tilaukset liitolle.

Liittomme entinen urheilija ja toimitsija Einar Frantsi on siis nyt pois joukostamme ja liittomme muisteleekin hänen ansiokasta työtään urheilumme eteen. Muistonsa elää . . .

Työläisurheiluterveisin.

Liittotoimikunta.
Paavo Vaurio, sihteeri.

Vancouverin uutisia

Vancouver. — Ei ole tässä kiireitten keskellä ehditty kirjoittaa mitään. Tässä vuoden vaihteessa on ollut Clinton haalilla hyvin paljon toimintaa. Mutta sanotaahan sitä, että toiminta ihmistä piristää.

* * *

Lasten kuusijuhla joulukuun 18. päivä oli hyvin onnistunut. Olipa vanhusten hauskaa katsella kuinka reippaasti lapset suorittivat ohjelmansa ja huomioivat kaikki siihen kuuluvat tehtävänsä.

Lahjoja jakavan joulupukin saapuminen myöskin nostatti suurta iloa. Kiitos, Helenalle, Lillianille ja Ailille lasten ohjauksesta. Se säilyy lasten mielissä läpi heidän elämänsä.

* * *

Uuden vuoden kabaretista on nyt vain muistot jälellä. Siellä oli paljon väkeä, oli hyvä soitto ja kaikilla oli hauskaa, ottaessaan uutta vuotta vastaan. Ja erottiin siinä toivossa, että taas tavataan tulevissa, elämää virkistävissä huveissa.

* * *

Täällä lännellä kävi pitkä-aikainen työväen veteraani, Toveri A. T. Hill "Sampo" filmin kanssa. Filmi esitettiin Websters Cornersissa tammikuun 7. päivä ja Clinton haalilla tammikuun 8. päivä, sitten Sointulassa sekä täällä suomalaisten lepo-kodissa Vancouverissa. Kuulin sanottavan, että se oli suurenmoinen.

* * *

Ja saatiin kuulla Hillin terveiset Kuubasta, josta hän oli juuri palannut — kiitos käynnistä.

* * *

Näytelmä, 'Roinilan Talossa" esitettiin tammikuun 15. päivä. Yleisöä oli saapunut aina Amerikan puolelta saakka ja muilta eri paikkakunnilta antamaan kannatuksensa näytelmä-kulttuurin hyväksi.

Tuntui siltä, sitä katsellessa, että se olisi pitänyt ikuistaa filmaamalla, voidakseen siten katsella sen uudelleen vaikkapa TV ohjelmassa. — Hyvin tehty näytteliját ja ohjaaja.

Toveri Nybergillä sanotaan olevan jo toinen näytelmä, joka tullaan esittämään sata-vuotisjuhlan merkeissä — siitä kerrotaan myöhemmin.

* * *

Helmikuun 18. päivä on Valentine-päivän kabaretti-tanssit. Soitto on sama kuin uuden vuoden juhlatilaisuudessa. Sisäänpääsy on etukäteen $2 ja ovella $2.50 — Tervetuloa.

* * *

Hyvin tunnettu kansalaisemme, Siiri Poutanen kuoli täällä joku viikko sitten. — T. M.

Hees haluaa tuottaa ulkom. pääomaa

Toronto. — Entinen kauppaministeri George Hees, jonka sanotaan tavoittelevan konservatiivipuolueen johtajan manttelia, jos, ja milloin John Diefenbaker siitä luopuu, sanoi täällä lauantaina, että Canadan pitäisi saada mahdollisimman paljon ulkomaalaista pääomaa.

Hän väitti, ettei Canadassa ole tiettävästi kotimaista pääomaa talouslaajennukselle, mikä Canadan resurssien ja voimavarojen pohjalla on mahdollista. Hän sanoi, että toisin kuin jotkut muut ihmiset, hän ei pelkää sitä, että ulkomaalainen pääomasijoitus tarkoittaa ulkomaalaista kontrollia.

"Minä uskon, että ulkomaalaisen hallinnan suuri paha susi on myytti, joka on kehitetty pääasiassa poliitikkojen toimesta äänten kalastamiseksi," sanoi mr. Hees.

"Meidän täytyy antaa maailman pääomakaupunkien tietää, että ulkomaalainen pääoma on hyvin tervetullutta Canadaan", hän sanoi selittäen että se pitäisi alistaa samanlaisten mahdollisuuksien ja velvollsuuksien alaiseksi canadalaisen pääoman rinnalle.

Port Arthurin kuulumisia

Port Arthur. — Kaiku-kuoron seurapeli-ilta on perjantaina, tammikuun 27. päivä alkaen kello 7.30 illalla. Päätöksistä ilmoitettaessa selitettiin ennestään olevan jo hyviä voittoja, sekä toivotaan lisää tulevan. Pelaajia kutsutaan suurin joukoin. Tervetuloa.

* * *

Building Servicen Employees International Union edustajakokous hyväksyi täällä viime torstaina päätöslausunnon, vaatien kumottavaksi "Means test" säädöksen sokeihin eläkeläisiin nähden. Myös *vaaditaan muutoksia Ontario* Hospital komissionin ohjelmassa siten, että sairaalain työläisille myönnettäisiin vapaus neuvotteluun vaatimuksista samoin kuin kunnallisten laitosten työläisetkin ovat oikeutettuja.

Täällä Järvienpäässä kuuluu unioon noin 200 jäsentä.

* * *

Jään vahvuus Superior-järven satamarannassa Keefer "terminalin" kohdalla on nyt 17 tuumaa, verrattuna samaan aikaan viime vuonna, jolloin oli 26½ tuumaa. Kaministiqua- joen suussa oli jään vahvuus 16 tuumaa, verrattuna 14 tuumaan edellisenä vuonna.

* * *

Kaksi ja puoli vuotta kestäneet tutkimukset ja kokeilut ovat johtaneet siihen, että Great Lakes Nickel Corporation on päättänyt alkaa kaivostyöt nikkelin ja kuparin kaivamiseksi 35 mailia luoteissuuntaan täältä Pardee kunnan alueella.

Yhtiö selittää suorittavansa 25 miljoonan dollarin valmistelevat työt tulevan kesän ajalla, rakentaen sulimon ja muita rakennuksia, sekä varusteita. — ATH.

Union järjestäjä O'Neal myöntää valehdelleensa

Vancouver. — Patrick O'Neal, International Brotherhood of Pulp and Sulphite and Paper Mill Workers unionin länsialueen järjestäjä, joka on sekaantunut viime marraskuussa Vancouverissa pidetyn kilpailevan unionin vuosikokouksen salakuunteluun, todisti torstaina, että kuninkaallisen ratsupoliisin virkailijat olivat lähestyneet häntä ja esittäneet hänelle kysymyksiä turvallisuusasioitten puitteissa ennen tätä salakuuntelutapausta.

Hän sanoi jälkeenpäin kysyneensä korpraali Harry Reediltä, turvallisuus- ja vakoiluosastolta, voisiko hän ehdottaa jonkinlaista menettelytapaa, että hän (mr. D'Neal) voisi suorittaa tutkimuksia Pulp and Paper Workers of Canada unionin toiminnasta.

"Korpraali Reed ei sanonut tähän niin eikä näin," todisti O'Neal uudelleen muodostetun kuninkaallisen komissionin tutkinnossa. Mutta noin kolme päivää myöhemmin oli konstaapeli E. P. Oullette antanut hänelle ennen ratsupoliisina toimineen, yksityisetsivä Weldon (Bud) Grahamin nimen ja puhelinnumeron, sanoi O'Neal.

Ratsupoliisin puolesta toimivan Norma Christien vastaväite keskeytti O'Nealin todistuksen, joka kosketteli keskustelua turvallisuudesta korpraali Reedin kanssa. Komissioneri R. A. Sargent määräsi, että kysymykset tämän aiheen valheilta siirrettäisiin tuonnemmaksi, riippuen ratkaisua vailla olevasta miss Christien yrityksestä hankkia sille oikeuslaitoksen kielto.

Mr. O'Neal sanoi maksaneensa yksityisetsivä Grahamille $1,124 kyseessä olevasta salakuuntelusta.

O'Neal sanoi olevansa pahoillaan siitä kun hän oli antanut sanomalehdille valheellisia tietoja juuri sen jälkeen kun Grahamin salakuuntelulaitteet paljastettiin. Hän oli tehnyt näin seuratessaan Grahamin ohjeita, sanoi O'Neal.

"Älä tunnusta mitään — kaikki on kontrollin alaisuudessa, Graham selitti minulle. Sitten minulla oli epämieluinen kokemus kun katselin itseäni televisiossa, kieltäessäni kaiken ja sitten kymmenen minuutin päästä kuullessani Grahamin kertovan kaiken sen, mitä hän oli kieltänyt minua tunnustamasta,"

O'Neal sanoi saaneensa nuhteita unioninsa korkeimmilta virkailijoilta.

"Salakuuntelusta?" kysyi komissionin lakimies George Murray.

"Siitä ja sen vuoksi kun otin yksityisetsivän palvelukseeni lainkaan," vastasi O'Neal.

KOKOUSKUTSU
Kutsumme täten kaikkia v.- ja u.-seura Starin jäseniä ja jäseneksi aikovia seuran
VUOSIKOKOUKSEEN
joka pidetään mr. ja mrs. J. Nissilän talossa
helmikuun 5 pnä 1967, kello 4 ip.
KAIKKI TERVETULLEITA V.- ja u.-seura Star
St. Catharines, Ont.

Lehtemme tilaajien ja asiamiesten huomioon!
VAPAUDEN UUDET TILAUSHINNAT
Lehtemme kustannushintojen jatkuvasti kohotessa ollaan pakoitettuja nostamaan Vapauden tilaushintoja.
Uudet tilaushinnat astuvat voimaan helmikuun 1 pnä 1967, ja ovat ne seuraavat:
Canadassa: 1 vk. $10.00 — 6 kk. $5.25 — 3 kk. $3.00
Yhdysvalloissa: 1 vk. $11.00 — 6 kk. $5.75
Suomessa: 1 vk. $11.50 — 6 kk. $6.25
Vapaus Publishing Co. Limited
SUDBURY ONTARIO

HELEN TARVAINEN:

Canadan historiaa

(Jatkoa)

21. OSA

Ensimmäinen teollisuus Canadassa oli kalastusalalla ja ensimmäiset vakituiset asukkaat olivat ammattikalastajat perheineen. Tuottoisin kalastuspaikka oli ja on vieläkin, Newfoundlandin niemimaan laaja rannikko, joka käsittää yli 37.000 neliömailia. Siellä turskat joka kesä parveilevat kutemassa, ja jo vuodesta 1500 eteenpäin, on Canadan rannoilta viety kalaa jokaiseen Euroopan maahan.

Newfoundlandin rannat olivat monen maan laivastojen keskityspaikkana, kilpailu oli kovin Englannin, Ranskan ja Espanjan välillä saada yksityisoikeus näihin rikkaisiin alueisiin. Monen verisen meritaistelun jälkeen Englannin laivasto selviytyi voittajana halliten suuret osat rantoja, mutta olivathan rannat laajat ja asumattomat, eikä Englannin laivasto voinut niitä kaikkia varjella. Niin sai tähän teollisuuteen myöskin jalansijan Ranska ja Hollanti.

Kuudennentoista vuosisadan loppupuolella arvioidaan, että yli 1500 kalastajaa uurasti Canadan rannoilla, matka edestakaisin kesti noin kolme kuukautta ja laivat oli aina täydessä lastissa. Matkat olivat vaarallisia, ei yksin myrskyjen, mutta myös merirosvojen takia jotka aina väijyivät, anastivat kuukausien työn tulokset ja murhasivat merimiehiä. Tästä johtui, että Englannin sotalaivaston täytyi aina olla mukana, muuten olisi täytynyt tämä tuottoisa toimi lopettaa kokonaan.

Näihin aikoihin alkoi kapitalistinen palkkajärjestelmä, jonka mukaan kalastajille annettiin osa saaliista palkaksi. Tähän saakka palkka oli ollut luontaisjärjestelmän pohjalla; ruoka ja asunto sekä välttämättömät vaatteet. Uuden järjestelmän mukaan hallitukselle määrättiin saaliista yksi kolmasosa veroina, laivojen omistajille ja kalakauppiaille yksi kolmasosa ja viimeinen osa jaettiin kalastajille. Tämä herätti yleistä tyytymättömyyttä kalastajien keskuudessa, sillä useinkin yksilön osa jäi hyvin pieneksi, mutta ankaran sotilaskurin alla kapinoitsijat eivät saaneet valtaa. Kuitenkin tämän järjestelmän tähden tuli aina vaikeammaksi saada kalastajia lähtemään matkoille. Niinpä kuningas antoikin määräyksen, että miehiä ei enää kuljeteta edestakaisin, vaan heidän pitää jäädä asumaan kalastusrannoille. Määräykseen myös kuului, että eri alan ammattimiehiä perheineen lähetetään siirtolaan ja kun ei löytynyt vapaaehtoisia, otettiin vankiloista pikkurikollisia, jotka perheineen sitten muodostivat ensimmäisen siirtolan pohjan.

Samoin tehtiin Ranskassa, sillä yleinen käsitys oli, että näin saadaan maasta pois rikolliset ja köyhälistö, joilta sitten voidaan riistää työvoimaa uudessa maassa. Näin tuotiin jatkuvasti yhteiskunnan hylkäämiä naisia ja miehiä kalastuskyliin, joissa he uurastivat kovalla työllä isänmaansa hyväksi, ilman isänmaansa turvaa.

Turskaa suolattiin ja kuivattiin ja tämän tuotannon yhteydessä aloitettiin laivojen rakentaminen, perustettiin sahoja ja niin alkoi myöskin puutavaran vienti. Siirtolan asukkaat vähitellen ystävystyivät alkuasukkaiden kanssa, aloittivat maanviljelyksen ja metsästyksen. Mutta aina kaikista tuotteistaan he joutuivat antamaan hallitukselle raskaan veron, ei heillä ollut tilaisuutta vaurastua ja kehittyä.

Englannissa perustettiin vuonna 1610 osakeyhtiö, jonka tarkoituksena oli aloittaa useampia teollisuuksia Canadassa, mutta kalakauppiaat, jotka olivat pitäneet rantoja yksityisomaisuuksinaan, eivät halunneet, että uusia yrityksiä perustetaan. Kuitenkin rikkaat osakkeiden omistajat, kauppiaat ja ylimystö saivat tahtonsa perille. Kuparikaivantoja aloitettiin, maanviljelystä laajennettiin ja jatkuvasti lähetettiin työläisiä keräämään rikkauksia yhtiön omistajille. Tästä ajasta alkoi ristiriitaisuus, joka kesti lähes kaksisataa vuotta. Eniten tästä kärsivät siirtolan köyhä kansa ja kalastajat, samalla kun Englannin kauppiaat rikastuivat monista Canadan tuotteista.

Ainainen riitaisuus, kateus ja kova kilpailu kansan keskuudessa johti siihen, että henkinen ja kulttuurellinen kehitys jäi kokonaan sivuasiaksi. Lapset joutuivat raskaaseen työhön jo hyvin varhain, palkka oli pieni, jokaisen perheen jäsenen apu tarvittiin jokapäiväisen elämän eteen. Tästä ajasta eteenpäin vähitellen kehittyi viljavat pellot, suuret kaivostyöt ja laivatelakat, joihin siirtolan työläisillä ei ollut mitään omistusoikeutta.

Nälkäiset siirtolaiset tekivät kaikkein tärkeintä työtä, raivasivat maata ja rakensivat. He myöskin koettivat kamppailla ylenmääräistä orjuutta vastaan, mutta kesti monta sukupolvea, ennen kuin he kykenivät saavuttamaan jonkunlaista itsenäisyyttä ja saamaan itselleen yksityisomaisuutta ja itsemääräämisvaltaa.

(Jatkuu)

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Lihapulla- ja perunamuhennos-päivällinen makupaloineen ja jälkiruokineen Finnish haalilla sunnuntaina, tammikuun 29. päivä. Aterian hinta vain $1.00 — lapsilta 50 senttiä.

Tarjoilu alkaa kello 12 päivällä. — Tervetuloa.

Loistofilmi Sampo esitetään toistamiseen Finnish haalilla sunnuntaina, helmikuun 5 pnä, kello 2 ip.

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip.

Kuoron harjoitukset Finnish haalilla keskiviikkoisin kello 7.30 illalla.

"Viinitarhan tenhotar" näytelmän harjoitukset ovat Finnish haalilla tiistai-, torstai- ja perjantai-iltana tavalliseen aikaan.

Suomalainen kirjasto on avoinna Finnish haalilla keskiviikkoisin kello 7—8 illalla.

Naistenkerhon kokous on Finnish haalilla tänään tiistaina, tammikuun 24. päivä, kello 7.30 illalla. Tervetuloa.

CSJ:n osaston johtokunnan ja eri toimikuntien ja komiteain yhteinen kokous on Finnish haalilla sunnuntaina, tammikuun 29. päivä, kello 1.30 iltapäivällä.

TILATKAA VAPAUS

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

Huoneisto vuokrattavana

KOLME HUONETTA JA kylpyhuone, kalustamaton, oma sisäänkäytävä. Pape Ave ja O'Connor Driven alueella Torontossa. Lähemmin puhelin 425-3353. (19-21-24)

Uusi kaivos suunnitteilla Järvienpäässä

Great Lakes Nickel Corp. LTD:n varapresidentti Ivan Christopher ilmoitti Sudburyssa perjantailtana, että yhtiö on suunnitellut nikkelimalmikaivoksen perustamista Pardee townshipiin, joka sijaitsee noin 35 mailia lounaaseen Fort Williamista.

Christopher sanoi yhtiön sijoittavan alkuvalmisteluihin 25,000,000 dollaria, mutta ei tiennyt sanoa, koska kaivaustöihin ryhdytään ja, koska kaivos rupeaa tuottamaan. Hän sanoi koeporausten olevan vielä käynnissä.

Hän ei myöskään vielä tiennyt kuinka suuren työvoimamäärän yhtiö tulee tarvitsemaan mutta uskoi että siinä asiassa ei tule olemaan vaikeuksia, koska se sijaitsee lähellä Fort Williamia ja Port Arthuria.

Christopher sanoi yhtiön omistavan 1,500 eekkeriä maata alueella, johon kaivos on suunniteltu perustaa. Joulukuussa 1966 osakkeiden omistajille esitetyssä ohjelmaraportissa sanottiin, että 42,000 tonnista saadaan keskimäärin malmia seuraavasti: 0,39 prosenttia kuparia ja 0,19 prosenttia nikkeliä sekä palladiumia, platinaa, rhodiumia ja kultaa.

Hän vielä mainitsi, että, jos tuotanto nähdään kannattavaksi, tullaan harkitsemaan sulattimon rakentamista, sillä Pardeen sijainti kuljetuksen nähden on mitä parhain, ottaen huomioon Superior järven reunamat. Lisäksi CN ja CPR:n rata kulkee läpi Fort Williamin.

Bordon — ja Thunder Bayn kaivosyhtiöt tekevät myös porauksia Pardeessa.

KANNATTAKAA LIIKKEITÄ, JOTKA ILMOITTAVAT VAPAUDESSA!

Suuret markkinatanssit huhtikuussa – tuki lehtiemme paperirahakeräykselle

Viime sunnuntaina Finnish haalilla pidetyssä CSJ:n Sudburyn osaston vuosikokousta valmistavassa kuukausikokouksessa tehtiin päätös kansan yleisessä suosiossa olevien markkinatanssien pitämiseksi huhtikuussa, Vapauden ja Liekin paperirahaston keräämiskampanjan avustamiseksi, ensi kesänä pidettävän yhteisen Suomi-viikon järjestämisen edelleen tukemiseksi ja paikallisen urheiluseura Alertsin toiminnan avustamiseksi.

Kokouksessa kuultiin Edwin Suksen ja Aatu Koivulan esittämät raportit Centennial juhlan yhteydessä kansalaistemme yhteisin voimin Sudburyssa vietettävän Suomi-viikon valmisteluista. Asiasta sukeutui vilkas ja laaja keskustelu, asian saadessa lämmintä myötätuntoa kaikilta puheenvuorojen käyttäjiltä. Kokous päätti tehdä kaiken voitavansa tämän hyvän asian edistymisen ja lopullisen onnistumisen hyväksi.

Monipuolinen keskustelu sukeutui myös perinteellisten markkinatanssien järjestämiskysymyksessä. Asiaa edistämään saatiin nytkin vapaaehtoisista koostuva toistakymmentä jäsentä käsittävä komitea. Nämä kevätkarnevaalit, mihin ennakkoarviointien mukaan saadaan lahjavoitoiksi kuusi- tai seitsemänkymmentä naisten ja miesten valmistamaa arvokasta käsityölahjoitusta pidetään Finnish haalilla huhtikuun 22. pnä.

Näytelmäkomitean raportista ilmeni, että Finnish haalilla esitetään helmikuun alussa hieno espanjalaisaiheinen koko illan näytelmä "Viinitarhojen Tenhotar". Näytelmäseura valmistaa ainakin kaksi, mutta toivottavasti 3 yksinäytöksistä näytelmää Sudburyssa pääsiäispyhien aikana pidettävään CSJ:n näytelmäfestivaaliin. Lisäksi on tulossa ainakin 1 koko illan näytelmä.

Vapauden ja Liekin asioista keskusteltaessa huomioitiin lehtiliikkeemme edessä alati kohoavista kustannuksista johtuvat talousvaikeudet. Kokous päätti tehdä kaiken voitavansa helmikuun puolivälissä alkavan Vapauden ja Liekin paperirahaston keräämiskampanjan hyväksi. Yksityislahjoitusten lisäksi järjestetään asian edistämiseksi ainakin yksi bingotilaisuus ja lisäksi ehkä perheillatsuja.

Järjestön lehtiliikkeen osaston toimesta talousvaikeuksista huolimatta kokous ehdottaa yksimielisen päätöksen perusteella järjestön keskukselle, TPK:lle, että urheilukentästä saatavista varoista lahjoitetaan melko huomattava osa v. ja u-seura Alertsin toiminnan edistämiseksi ja avustamiseksi.

Kokouksessa kuultiin rahastonhoitajan Edwin Suksen yksityiskohtainen tiliselitys, nimitettiin johtokunnan ehdokkaita helmikuussa pidettävää vuosikokousta varten, päätettiin kaupungin terveyssäädösten vaatimusten mukaisesti hankkia tarvittavat jäähdytystilat haalille, päätettiin antaa väliaikaisesti $1,000 koroton laina Vapaudelle ja valittiin naisista ja miehistä koostuva "sekakomitea" huolehtimaan ensi sunnuntaina Finnish haalille järjestetystä päivällistilaisuudesta.

HYVÄ JA HALPA PUOLINEN PYHÄNÄ

"Istuntonsa" jälkeen päivälliskomitea tiedoitti, että ensi pyhänä tarjotaan ehkä yksinkertainen, mutta hyvä ja halpa ateria, mistä kannattaa tulla nauttimaan vähän pitemmänkin matkan päästä.

Se on perusolemukseltaan lihapulla- ja perunamuusiateria, keltajuuri- ja hernelisineen, jonka täydentämiseksi saadaan runsaasti hyviä rasvasillejä sipulien kera, kaalikäärylöitä ja sillisalaattia, sekä kahdenlaista jälkiruokaa, voileipää, maitoa tai piimää. Palan painimeksi saadaan pelata hiekkapussipeliä tai rupatella tuttavapiirissä. Aterian hinta on vain $1.00 aikuisilta ja 50¢ lapsilta. Sanokaa ystävillennekin tästä tilaisuudesta. Tarjoilu alkaa kello 12 p.

Kokouksessa oli kolmattakymmentä osanottajaa. Puheenjohtajana toimi Aatu Koivula.

Rayside-kunnan terveydenhuoltoon parannuksia

Syyskuussa tehty päätös Rayside kunnan liittämiseksi Sudburyn ja tämän alueen terveyshuoltoalueeseen astui voimaan tammikuun 1 pnä 1967.

Kunta tulee saamaan kaikki terveysviraston antaman palvelun heti, lukuunottamatta puhtaustarkkailua, joka aloitetaan kuuden kuukauden sisällä. Klinikka rokotuksien antoa varten aloitetaan helmikuussa.

Rayside kunnan edustaja nimitetään virallisesti muutaman päivän kuluessa ja tulee hän toimimaan Rayside kunnan puhemiehenä terveyslautakunnassa.

Kaksi ammattisairaanhoitajatarta ja kaksi apulaishoitajaa on nimitetty kunnan palvelukseen ja heillä on toimipaikka Azildassa, Rayside kunnan toimistossa.

Jesuiittain koulu sulkee ehkä ovensa

Varattomuus pakoittaa ehkä The Sacred Heart Jesuit Collegen sulkemaan ovensa kun koulukausi päättyy kesäkuussa.

Eräs korkeakoulun puhemies sanoi koulun velkaantuneen $60,000, eikä sillä ole mitään tulolähteitä sen maksamiseksi. Hän arvioi koulun olevan noin $1,250,000 arvoisen.

Keskusteluja on käyty opetusministeriön kanssa sekä paikallisen jatko-koululautakunnan jäsenten kanssa yritettäessä löytää ratkaisua tälle finanssi-ongelmalle, mutta tähän mennessä ilman menestystä.

Menneinä vuosina, sanoi puhemies, koulu on pystynyt maksamaan velkansa myymällä osia suuresta maa-alastaan, mutta nyt ei ole enää myytävää maata.

Korkeakoulun kolmellesadalle opiskelijalle on kylläkin selitetty, että koulua ei mahdollisesti tulla avaamaan, mutta siitä tulee antamaan lopullisen päätöksen Roomassa oleva jesuiittain ylijohtaja, kenraali Pedro Arrupe.

Koulu kuului aikoinaan Quebecissa olevan Laval yliopiston alaisuuteen, mutta yhteydet katkaistiin vuonna 1957 kun tänne rakennettiin Laurentian yliopisto.

Koulussa oli aikoinaan 800 opiskelijaa, mutta oppilasluku on nyttemmin pudonnut kolmeen sataan 9—13 luokilla.

Puolueet neuvotelleet presidenttivaaleista

(Jatkoa sivulta 1)

kokous alisti ratkaisun puolueneuvostolle.

Perjantaiseen neuvonpitoon keskustapuolueen kanssa osallistuivat kokoomuksen, liberaalien, ruotsalaisen kansanpuolueen sekä sos.-dem. liiton edustajat.

— Neuvotteluissa oli kosketeltu kaikkia presidentin vaaliin liittyviä erilaisia vaihtoehtoja, todistivat yhtäpitävästi kaikki niihin osallistuneiden puolueiden edustajat.

Pääasiallisesti ovat esillä olleet keskustapuolueen esitys kaikkien puolueiden laajapohjaisen vaaliliiton muodostamisesta ja presidentin vaalin toimittamisesta valitsijamiesten vaalien kautta sekä vasemmistoryhmien esitys vaalien toimittamisesta eduskunnassa siinä tapauksessa, että puolueet ilmaisevat olevansa nykyisen presidentin uudelleen valitsemisen kannalla.

Erityisesti kansandemokraatit ovat neuvotteluissa korostaneet välttämättömyyttä sopia yhteisistä ohjelmallisista tavoitteista, mikäli yhteinen vaaliliitto muodostetaan. Myös Tpsl on omassa vastauksessaan korostanut tätä. Keskustapuolue on suhtautunut pidättyvästi yhteiseen vaaliohjelmaan, mutta todennäköisesti kysymys kohoaa voimakkaammin esille asiasta myöhemmin neuvoteltaessa.

Keskustapuolue on ilmoittanut jatkavansa keskusteluja SKDL:n kanssa tk. 27. päivänä ja sosialidemokraattien kanssa helmikuussa.

Ho Tshi Minh hyvin inhimillinen henkilö – rabbi Feinberg

Hanoi. — Eräs Toronton juutalaisten johtaja sanoi torstaina, että Pohjois-Vietnamin pääministeri Pham Van Dong oli korostanut "Vietnamin kansan päättäväisyyttä pysyä itsenäisenä," vaikka mistä hinnasta.

Rabbi Abraham Feinberger, Torontossa olevan Holy Blossom Temppelin täysin palvellut pastori, otettiin vastaan Ho Thsi Minhin ja pääministeri Dongin toimesta kahta päivää aikaisemmin. Samassa vastaanottotilaisuudessa olivat myöskin tuomiorovasti Ambrose Reeves, entinen Anglikaani-piispa Johannesburgista, Etelä-Afrikasta ja protestanttinen pappi amerikasta rovasti A. J. Muste.

Rabbi Feinberger kuvasi presidentti Ho'n "hyvin yksinkertaiseksi, hyvin inhimilliseksi, uskolliseksi kansansa mieheksi," sanoen presidentin käyttäneen haastattelussa englannin kieltä.

Nämä kolme uskonnollista johtajaa pitivät sanomalehtikonferenssin, juuri ennen lähtöään Lontooseen. He lukivat yhteisen, Vietnamin ongelmia koskevan lausunnon, mutta pyysivät aikaisemmin rauhan järjestöille annettujen sitomusten perusteella, ettei sitä julkaistaisi ennen heidän paluutaan Lontooseen joka tapahtuu sunnuntaina.

Kiellosta huolimatta, Muste vastasi joihinkin lausuntoon pohjautuviin kysymyksiin. Eräs lehtimies viittasi tekstin erääseen kohtaan, jossa sanottiin että rauhan pyrkimisen aloite täytyisi lähteä Yhdysvalloista käsin, hän kysyi miksi.

Muste vastasi: "Yhdysvalloilla on sodan perusteellinen vastuunalaisuus. Sille kuuluu myöskin aloite sen lopettamisesta. Kun puhuu alituisesti rauhanhalustaan, niin antakoon sille aloite."

Tilatkaa Vapaus!

PERHEEN NUOREMMILLE

Aila's School Will Have a Spring Concert

Dear Irja täti, boys and girls.

I have been busy because I had to write a speech for school. At school we have the rink just about made, so that we will be skating soon.

My brother has had two tests since he went back to school. I think he is doing quite well.

This year we are having a spring concert, so that the parents and friends can hear the songs we have learned during the year. That's all for now.

Aila Alanen.

Irja-täti Mixed Birthdays

Daer Irja-täti, boys and girls.

In the Vapaus Irja-täti you said that it was my sister Aila's birthday but instead it was mine.

Next month we write our exams. I hope I do as well as I did in the first set of exams.

This week we had some more snow again. These last few days have been real warm.

This year we are going to have a skating rink. Next Saturday, if it stays cold, the boys from my room and Aila's room are going to have a hockey game. That's all for now.

Annette Alanen.

At Home in the North

Helvi Taulu

PART I

I was awakened by a stream of golden light from the Arctic sun as it shone through the window of our little 9 by 12 house. Though it was spring, it was not very warm.

The bear skins I slept on were warm, but quite wrinkled. Patches of fur were missing. I snuggled deeper into them and as I lay there I wondered about this place.

Just a few months ago, Dad had been sent up here to the Arctic on a scientific exploration. The whole family had decided to come along.

We'd had a lot of fun first, but when our food supply had gradually become less, everything changed. We had to live off the animals.

Then later our clothes wore out and we had to have other clothing made from animal skins. After seeing a seal pup killed I was loath to have the fur trim my coat and mitts. Mom insisted however, so I was stuck. Gradually though, I came to accept the fact that we had to live out here with practically nothing.

Mom was calling me and I realized it was time to get up. I dressed in bed to keep warm and as I climbed down off the bed, I noticed the room thoroughly for the first time Three kudlicks lighted the room and gave a slight warmth. They reminded me of shallow rimmed dishes.

A pile of skins ready to go to the store were stacked up in one corner and by one wall all of our ten dogs lay sleeping by the small stove.

Somehow, although the room was so crude, it had a real comforting look I walked over to a small table to a meal I had wanted for a month.

Bacon and eggs! After our food supply had run out there was no food like this, only seal and bear. Hungrily I dug into the food and savoured every bit. I hadn't quite gotten used to the meat of the wild animals and sometimes I wished I never would.

Dad and my brother Joe had gone to the store which was only about 3 or 4 miles away. They had walked to let the dogs rest. After I cleaned up, mom said to go outside as there was nothing to do inside. Dan, the lead dog always came with me. He ran ahead usually, his nose on the ground sniffing for a hare. Something in the bushes stirred and Dan flew into it like a hurricane.

Suddenly he emerged a ptarmigan held fast in his jaws. Uusually he missed when he chased something or attempted to catch it. This bird, somewhat like a grouse, would make a fine meal. I took it to the house where Mom joyfully took it and made a delicious dish enjoyed by all immensely.

Irja-tädin postilaatikko

Dear boys and girls.

Well the weather this year has just been very unpredictable.

First we thought we might end up with a green Xmas but when it started to snow it seems as if it doesn't know when to stop. To top it off Monday it is raining. Oh well, it gives people a lot to talk about at least, because there is nothing we can do about it.

Thank you Aila and Annette for your letters today. I certainly am sorry for the mistake I made in mixing up your birthdays. It was Annette who was eleven years old on January the 16th and not Aila. Am I forgiven Annette?

Helvi sent in her story that she wrote as a composition at school. Thanks Helvi, very much. It will appear in two parts, the first one in todays perheen nuoremmille.

Now who will be the next one to send in their school compositions. It makes interesting reading and the main thing being that one of our own members has written it. I'm quite sure that even the grownups read them.

Hoping to hear from someone again next week, till then kuulemiin.

Irja täti.

Turkin kylmäaalto surmasi 3 ihmistä

Istanbul. — Täällä julkaistujen tietojen mukaan on Turkin itäisissä maakunnissa riehunutta lumimyrskyä seurannut pakkasaalto surmannut 3 ihmistä.

Pakkanen ja nälkä on karkoittanut lähiseudun vuoristosta alas susia, jotka kuljeksivat nyt Aran lähettyvillä Koillis-Turkissa.

Itäisessä Bingil-maakunnassa oli 6 jalkaa paksu lumivaippa. Monta kylää ja kauppalaa oli lumimyrskyn johdosta eristetyssä asemassa.

— Kun jouhi saaraan niin hevonen tehrään. — Vihti.

Onnellista syntymäpäivää serkulleni

Mandi Kauttolle

(Nipigon, Ont.)

hänen täyttäessään 80 vuotta!

Toivomme paljon lisää vuosia ja terveyttä!

Kristian ja Fiia Wiita

350 Anthony St. Sudbury, Ont.

A. Lafrance & Sons

Hienojen TURKISTEN Tammikuun MYYNTI

NYT MENOSSA

PARHAIN LAATU PUOLELLA HINTAA!

8 DURHAM ST. N. SUDBURY PUH. 675-5645

NORTH BAY ja SAULT STE. MARIE

SUOMALAINEN APTEEKKI

Meillä on aina varastossa seuraavia rohdoslääkkeitä

Huomioikaa useiden uudet hinnat

Anistipat .... 75c, 1.40 & 2.50
Astma-pullolääke .. 2.00 & 3.00
Astmapillerit 50-2.75
Astmapillerit, parempia ..50-3.75
Astma-pullolääke, parempaa 5.00
Boorisalva 65c
Diana-tipat 1.59
Ekseema salvaa lapsille 1.50
Ekseema-salva 1 uns. 1.25
2 uns. 2.00
Eurooppalaiset kuumelasit .. 1.49
Eetteri valeriaan .... 75c & 1.40
Flu- ja kylmyyden kapsellit 1.75
Hoffman-tipat .. 65c, 1.20 & 2.35
Hermolääke .... 1.75 & 3.00
Hotapulveria .. 12-1.25 — 24-2.25
Harmaasalva .... .75
Hermo- ja unipillerit 1.50 & 2.50
Hilsetystautisalva 3.27
Jodisalva 1 uns. 85c, 2 uns. 1.50
Jotkaalisuola 2 uns. 1.00
4 uns. 1.75
Kihomatolääke lapsille ja aikuisille 1.75
Kihomatolääke uusi yhden satsin .... pullo 3.50
Kolikkitipat .... 75c & 1.40
Kamferttisprii ...... 65c & 1.20
Karin erikoisformulan vatsalääke kaasulle ja suolille 16 uns. 3.50
Kalkkimaitopillerit 100-90c
200-1.75
Kalkkimaitopulverit .. ½ p. 1.35
1 pauna 2.50
Korvavahan puhdistustipat 2.00
Lapamatokapsellit 3.75
Lasten kuumelääke 2.60
Lyijyvesi 75c
Maksa- ja sappilääke 7.00
Männyntervaa 75c
Mikstuura ..... 75c, 1.40 & 2.50
Mentolisprii .... 1.00 & 2.00
Mentholi- ja kamferttisalvaa 75c
Munuais- ja virtsarakkokatarrilääke, pullo .... 1.75 & 2.75
4711 Tosca yö- ja päiväkasvokerma 1.45

Munuaispillerit, parhaat .. 1.49
Murtajuuri, 1 pauna 2.25
Pantavene "Peppi" kapsellit miehille 2.75
Päänsärkypulveria (suomalainen resepti) ... tus. 1.20, 2 tus. 2.25
Päänsärkypillerit (voimakkaita) 100-1.89
Peräpukamasalva 1.50
Parhaita peräpukamapuikkoja, laat. 1.75
Pikiöljyä (parasta) .. 85c & 1.60
Riikabalsami .... 1.25 & 2.50
Reumatismi- ja hermokipu- ja särkykapselit .... 24—2.00
Reumatismilääke p. 2.00 & 3.00
Reumatismilinimentti 1.00 & 1.69
Rautaviini 1.25
Ruokahalulääke ..... 1.50 & 2.50
Rauta- ja maksakapselit 50-2.49
Salisylaatipillerit ..... pullo 1.50
Salisylaatipulverit 4 uns. ... 1.25
8 uns. .... 1.90 — 1 p. ... 2.90
Shampoo hilseelle 2.25
Suojasalvaa, ehkäisee käsien rohtumisen 1.69
Sydänvahvistustipat .. 85c & 1.60
Syyhysalva, 1 uns. 75c, 2 uns. 1.25
Sinkkisalva 75c
Sualohappokapselit .... 50—1.60
100—2.75
Tulikukkasalva 65c
Tupakoimisen ehkäisy purukumi 1.98
Uusia tupakanpolton ehkäisypillereitä. — Pak. 1.50
Umpitautipillerit 95c
Valkosipuli- (Garlic) pillerit 50 — 1.75; 100 — 3.00
Vatsapulverit .... 1.25 & 2.98
Vatsalääke ruoansulatus häiriöille, pullo ... 1.75 & 2.25
Vatsahaavalääke pullo 3.25 & 6.00
Verenkiertolääke ..... pullo 4.90
Verenpuhdistuslääke 8 uns. 1.75
Varmuusesineitä, tus. .... 1.80, 3 tus. 4.80. Paremmat tus. 3.75

POSTITILAUKSET TÄYTETÄÄN HUOLELLA JA NOPEASTI

Postimaksut: 1 pauna 23c, 3 p. 39c, 5 p. 55c ynnä 5% Ont. myyntivero Ont. tilauksista

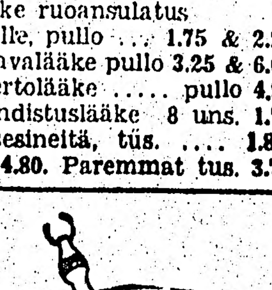

Kari Pharmacy

PUHELIN 675-6572

187 Kathleen St. W. Sudbury

Suomalainen autokorjaamo

D. G. MOTORS

PAUL LUOMA

Erikoistunut automaattisiin vaihteisiin

Yleistä autokorjausta

KAIKKI TYÖ TAATAAN

KOHTUULLISET TAKSAT

Puhelin 674-0988, kotiin 694-4387

387 Bessie Street, Sudbury, Ont.

KAIKENLAISTA

PUUTAVARAA

ja

RAKENNUS-TARPEITA

SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA kohtuullisin hinnoin

RICHARD LAKE LUMBER

& Builders Supply Ltd.

PUH. 673-8487

Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury

Maantie 69 etelään

Richard Lake

Tulkaa katsomaan ja koeajamaan

BOLENS DIABLO ROUGE MOOTTORIKELKKAA

helppoja käsitellä ja antavat suurenmoista talvihuvia ulkoilijoille ja talvikalastajille. Taloudellinen ja voimakas 16 hv. moottori. Tilaa kolmelle aikuiselle ja tavaratilaa istuimen alla.

Kaksi etuvaloa pimeässä kulkemista varten

Nopeus 40 mailiin asti tunnissa

VARASTOSSA VETOREMMEJÄ KAIKENLAISIIN MOOTTORIKELKKOIHIN

CLIFFBURY GARAGE

PUH. 673-0501

728 Long Lake Rd. Site 16, Box 76, S. S. 1 Sudbury

MUISTOJEN KUKAT

rakkaan ystävämme

Sirkka Mäensivun

MUISTOLLE

Helga Gronqvist
Lydia Mäkelä
Tyyne Latva
Yrjö Ronn
Jussi Nissinen
Martha ja Jack Tuovinen
Martha ja Kalle Kujanpää
Ilma ja Henry Rönty
Sadie ja Eino Erkkilä
Eino Junkala
Hilkka ja Sulo Latva
Helen ja Henry Lampsa

TORONTO ONTARIO

Syvästi kaivaten ilmoitamme, että vaimoni ja hyvä äitimme

SIRKKA MÄENSIVU

(o. s. Pirskanen)

kuoli kotonaan Markstayssa, Ont., tammikuun 8 pnä 1967, ollen kuollessaan 55 ikävuodellaan. Hänet haudattiin Jackson & Barnardin hautaustoimistosta tammikuun 12 pnä Park Lawn hautausmaahan talvihautaan.

Sirkka oli syntynyt Helsingissä tammikuun 25 pnä 1912, tuli äitinsä kanssa Canadaan Chelsea Fallsille kesällä 1924 ja myöhemmin muutti vanhempiensa kanssa Torontoon. Hän solmi avioliiton Verne Mäensivun kanssa Torontossa marraskuun 1 pnä 1940, jonka jälkeen muuttivat Markstayhin, missä he yhdessä aviomiehensä Verne'n kanssa ovat ahertaneet ja rakentaneet kodin itselleen.

Häntä lähinnä suremaan jäivät miehensä Verne Mäensivu Markstayssa, kaksi tytärtä, mrs. Arvo (Sylvia) Leppänen Wahnapitaessa ja mrs. Paul (Marleen) Leppänen Sudburyssa, siskonsa Aino Pirskanen ja veljensä Peter, molemmat Torontossa sekä viisi lastenlasta.

Poistunut on meiltä kultainen äiti ja mummu,
sydämemme rakkaudella sinua kaipaamme.
Olit niin rakas ja läheinen meille,
sinua aina rakkaudella muistamme.

OMAISET.

K I I T O S

Sydämelliset kiitokset mr. Edwin Sukselle kauniista muistopuheesta ja Sävel-kuoron naisille kauniista laulusta. Kiitos teille kantajat: Arvo Leppänen, Bill Niemi, Uuno Leppänen, Paul Leppänen, Frank Tommila ja Ilmari Leppänen. Haluan lausua sydämelliset kiitokset mr. Ray Barnardille ja hänen henkilökunnalleen hyvästä palvelusta ja siitä kun olivat laittaneet Sirkan niin kauniiksi. Hän oli ihan kuin eläissään, vaan ei voinut enää puhua. Tämän kuulin monen vieraan sanovan, jotka kävivät häntä katsomassa.

Monet sydämelliset kiitokset kauniista kahvipöydistä sen järjestäjille ja apulaisille.

En ole koskaan osannut ajatella, että minulla olisi niin paljon hyviä ja auttavaisia tovereita ja ystäviä.

Sydämelliset kiitokseni kaikille!

VERNE MÄENSIVU

MARKSTAY ONTARIO